

RES ACADEMICAE

ISSN 1428/3107

Nr 1/2016

Biuletyn Informacyjny
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

Bezpłatne studia na publicznej uczelni

Dobre zaplecze socjalne i liczne stypendia

Dołącz do 60 tysięcy absolwentów

Aktywne życie studenckie

Staż i praktyki w znanych firmach

Uczelnia przyjazna studentom i doktorantom

UNIWERSYTECKIE KIERUNKI - PRAKTYCZNE SPECJALNOŚCI

ŚWIĘTO UCZELNI

Fot. J. Warwas

Podczas Świąt Uczelni

IM Rektor AJD dr hab. inż. Zygmunt Bąk, prof. AJD

Prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś
(przewodniczący KRASP,
JM Rektor Uniwersytetu Śląskiego)

Dziekan Wydziału
Filologiczno-Historycznego
dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. AJD

Prof. dr hab. Marian Kisiel dr h. c. AJD
i prof. dr hab. Wiesław Banyś

Podczas uroczystej promocji doktorskiej

NIEBIESKA AKADEMIA

Fot.: arch.

Budynek Główny AJD
podświetlony na
niebiesko z okazji
Światowego Dnia Wiedzy
na Temat Autyzmu

Szanowni Czytelnicy!

Wiosna nie tylko za oknem, ale przede wszystkim w kalendarzu. Na Uczelni zauwaga akademików skupiła się na wyborach. Miło nam poinformować na stronach „Res Academicae”, że Rektorem-elektem została jednogłośnie wybrana dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, prof. AJD. Przed nowym rektorem liczne wyzwania. Wśród nich te związane z umacnianiem siły uczelni, powiększaniem jej sukcesów naukowych i dydaktycznych, dbaniem o aparaturę, prestiż, bazę lokalową, rozwijanie nowych kontaktów i wiele, wiele innych... Najważniejszym wydaje się jednak szybkie przekształcenie AJD w uniwersytet. W imieniu naszym i naszych Czytelników życzymy tego Pani Rektor serdecznie!

Wśród licznych sukcesów akademików zanotowanych na przełomie 2015 i 2016 roku warto skupić się na święcie Uczelni. Wielu pracownikom przyniosło ono powody do dumy i miłych wspomnień. Najważniejszym wydarzeniem było nadanie tytułu doktora honoris causa prof. Marianowi Kisielowi. Warto wspomnieć, że święto stało się również doskonałą okazją do podsumowania 2015 roku. Zapisał się on w historii jako rok ustanowiony przez Sejm RP Rokiem Jana Długosza. Na jego zakończenie ukoronowaniem licznych wydarzeń poświęconych twórczości sławnego kronikarza z pewnością był uroczysty koncert w Filharmonii Częstochowskiej. Szczególnie zachęcamy do zapoznania się z jego przebiegiem, bo takiego wydarzenia w 45-letniej historii częstochowskiej Uczelni jeszcze nie było!

Przekazując Czytelnikom najnowszy numer „Res...”, życzymy udanych wakacji. Zaraz po nich zapowiadamy kolejny numer Biuletynu, w którym z pewnością nie zabraknie materiałów poświęconych sukcesom naszej akademickiej społeczności!

Redakcja

KONKURS NA POWIEŚĆ HISTORYCZNĄ

Instytut Filologii Polskiej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie przy współpracy z Towarzystwem Literackim im. Adama Mickiewicza oraz Częstochowskim Stowarzyszeniem Miłośników Kultury, Literatury i Fantastyki „Salt Lake City” z okazji Roku Sienkiewiczowskiego ogłasza konkurs na powieść historyczną inspirowaną wydarzeniami Pierwszej Rzeczypospolitej pt. „Nowa Powieść Historyczna”.

Więcej informacji o konkursie: www.ifp.ajd.czyst.pl/h97,okkurs-literacki

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	3
Konkurs na powieść historyczną	3
Nowa rektor AJD	4
Marian Kisiel, doctor honoris causa AJD	5
Nowy plakat rekrutacyjny	6
Medale dla Pracowników AJD	8
Praca socjalna z certyfikatem	
„Studia z Przyszłości”	8
Niebieska Akademia	9
Targi pracy w AJD	9
Krzysztof Maternicki – Nowy dyrektor CTWiIONS	10
Wiosna z Akademią Młodych wynalazców	10
Dzień Otwarty AJD – pokaz możliwości Uczelni	11
Nagroda dla dr. Wiesława Pięty	11
Jest jeszcze silniejszy Wydział	
Filologiczno-Historyczny	12
Kolejny medal Mistrzostw Polski	13
Czasopisma Punktowane AJD	13
Na stażu we Vjajavadi	14
Po wizycie w Wilnie	14
Nasz reprezentant na Mistrzostwach Europy	14
„Akademia w Bibliotece VII”	
dla ponad tysiąca słuchaczy	15
Nie tylko dla czechofilów	16
Współpracujemy z Galerią Muzealną w Zawierciu	16
Nasz Zespół Badawczy dostrzeżony przez ITAA!	17
Rozmowy o współpracy z Ukraińcami	17
Nagroda Wydawnictwa Peter Lang	
dla pracownika IFO	18
O Częstochowie i jej związku z regionem	18
Ciekawy gość IWFTiF	18
Uroczysta promocja doktorska	
i wręczenie dyplomów doktora	19
Nagroda Klio dla doktoranta Instytutu Historii	19
Konferencja w Łucku	20
Zgromadzenie Ogólne European	
Polysaccharide Network of Excellence	20
Możliwości współczesnej kryminalistyki	21
Nowe materiały skrobiowe dla przemysłu	
opakowań i papiernictwa	21
Doktoranci z Instytutu Pedagogiki AJD na Słowacji	22
Nagrodzona interdyscyplinarna praca naukowa	22
Trzy Spojrzenia. Rysunek-Fotografia-Grafika	23
Nagroda za doskonałe zdjęcie	23
Wystawa drzeworytów w Bibliotece Głównej	24
Nowości wydawnicze	24
„Oblężenie Jasnej Góry”	25
„Logos” – wystawa w pracowni grafiki użytkowej	26
Sukces muzyków na Słowacji	26
Oratorium o Janie Długoszu	27
Koncert muzyków z Litwy	29

NOWA REKTOR AJD

14 kwietnia elektorzy jednogłośnie zdecydowali o powierzeniu funkcji Rektora AJD dr hab. Annie Wypych-Gawrońskiej, prof. AJD. Pani Rektor-elekt obejmie funkcję od 1 września 2016 roku. Będzie ją sprawować do końca sierpnia 2020 roku. Głos oddało 35 elektorów. Warto odnotować, że jest to pierwsza kobieta na stanowisku Rektora w 45-letniej historii Uczelni.

Dr hab. Anna Wypych-Gawrońska,
prof. AJD

Po zakończeniu wyborów dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, prof. AJD podsumowała:

Szanowni Państwo, dziękuję całej społeczności akademickiej za zaufanie i powierzenie mi zaszczytnej funkcji rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie na kadencję 2016-2020. W czasie kadencji będę dążyła do przekształcenia Akademii w uniwersytet. To zadanie wytyczone

wiele lat temu i dzięki wysiłkowi całej społeczności akademickiej nasza Uczelnia jest dziś bardzo blisko tego celu. Niezależnie jednak od momentu przekształcenia, podstawowym zadaniem na kolejne lata i na najbliższą kadencję będzie stały i konsekwentny rozwój Uczelni, prowadzić jej badania naukowe i dydaktykę na jak najwyższym poziomie, wyraźniej identyfikując jej najsilniejsze obszary swojej działal-

ności oraz budując bardzo dobry wizerunek szkoły wyższej w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Akademia musi być uczelnia dająca solidne wykształcenie, wprowadzająca nowoczesne metody dydaktyczne, dbająca o wysoką jakość kształcenia i jak najlepsze warunki studiowania, przynosić satysfakcję studentom i doktorantom, wspierać ich aktywności i zapewniać perspektywy dobrej pracy. Chcę, aby nasza Uczelnia była w pełni świadoma swojej rangi i znaczenia dla miejsca, w którym funkcjonuje, jako szkoła wyższa otwarta na miasto i region, będąca cennym i solidnym partnerem dla innych ośrodków naukowych, dla instytucji w kraju i za granicą. Aby te zadania zrealizować nasza Uczelnia musi efektywnie wykorzystywać swoje możliwości, optymalizować zarządzanie finansami, intensyfikować swoje działania w zakresie pozyskiwania funduszy i funkcjonować według najwyższych standardów działania we wszystkich obszarach i zakresach wytyczonych w misji i strategii Uczelni. Jestem przekonana, że dzięki wspólnej pracy całej społeczności akademickiej nasza Uczelnia będzie się bardzo dobrze rozwijać, będzie silna i stabilna, aktywna i twórcza na miarę wyzwań współczesności.

W kolejnym numerze „Res Academicae” przedstawimy wyczerpującą informację dotyczącą wyborów w Uczelni.

Anna Wypych-Gawrońska

Urodziła się w 1966 roku w Częstochowie. Studia magisterskie na kierunku kulturoznawstwo ukończyła na Uniwersytecie Śląskim, doktoryzowała się i habilitowała w dyscyplinie literaturoznawstwo na Uniwersytecie Jagiellońskim. Ukończyła również Szkołę Muzyczną II stopnia w Częstochowie w klasie fortepianu.

Reprezentuje dziedzinę nauk humanistycznych, dyscyplinę literaturoznawstwo. Specjalizuje się w historii teatru i dramatu. Prowadzi badania o charakterze interdyscyplinarnym. Realizowała dwa projekty naukowe Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z zakresu literaturoznawstwa oraz nauk o sztuce i jeden projekt Narodowego Centrum Nauki z zakresu teatrologii i sztuk performatywnych. Jest autorką kilku monografii (*Lwowski teatr operowy i operetkowy w latach 1872-1918; Literatura w operze. Adaptacje dramatyczno-muzyczne utworów literackich w Polsce do roku 1918; Warszawski teatr operowy w latach 1832-1880; Warszawski teatr operowy i operetkowy w latach 1880-1915; Muzyka w polskim teatrze dramatycznym do 1918 roku*), współredaktorką prac wieloautorskich (m.in. *Iwo Gall - redutowiec, artysta teatru; Halina Poświatowska. Czytanie wielokrotnie*) oraz autorką kilkudziesięciu publikacji w czasopiśmie i tomach pokonferencyjnych, a także biogramów w *Polskim Słowniku Biograficznym*. Brała udział w kilkudziesięciu konferencjach naukowych w Polsce i za granicą. Pełni funkcję zastępcy redaktora naczelnego czasopisma naukowego

Instytutu Filologii Polskiej „Irydion. Literatura - Teatr - Kultura”. Za książkę *Lwowski teatr operowy i operetkowy w latach 1872-1918* otrzymała nagrodę „Teatralna Książka Roku 1999” przyznaną przez Sekcję Krytyków Teatralnych Polskiego Ośrodka Międzynarodowego Instytutu Teatralnego.

Jest członkiem kilku towarzystw naukowych, przede wszystkim Polskiego Towarzystwa Badań Teatralnych, Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza Oddział w Częstochowie, a także Société Internationale d'Histoire Comparée du Théâtre, de l'Opera et du Ballet (Paryż, Sorbona). Współpracowała i współpracuje przy tworzeniu i realizacji projektów badawczych i prac naukowych z naukowcami z polskich i zagranicznych uczelni (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński, Lwowska Akademia Muzyczna, Uniwersytet Wiedeński, Uniwersytet Sztokholmski), a także z instytucjami nauki, kultury i edukacji (Teatr im. Adama Mickiewicza w Częstochowie - pełni funkcję przewodniczącej Rady Artystycznej, Muzeum Częstochowskie - wchodzi w skład Rady Muzealnej, Biblioteka Publiczna im. Władysława Biegańskiego w Częstochowie, Samorządowy Ośrodek Doskonalenia w Częstochowie).

W Akademii im. Jana Długosza zatrudniona jest od ponad 20 lat. W 2006 objęła funkcję zastępcy dyrektora ds. nauki Instytutu Filologii Polskiej, w kadencji 2008-2012 była prodziekanem ds. nauki Wydziału Filologiczno-Historycznego. Od roku 2012 jest prorektorem ds. rozwoju Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

MARIAN KISIEL, DOCTOR HONORIS CAUSA AKADEMII IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

Najważniejszym punktem obchodów Ćwięta Uczelni (11 grudnia 2015 roku) by³o wręczenie znanemu naukowcowi Marianowi Kisielowi tytu³u doktora honoris causa. Laudacjê przygotowa³a i wyg³osi³a prof. dr hab. El¿bieta Hurnik. Ćwięto sta³o się okazj¹ do wręczenia promocji doktorskich, medali i odznaczeñ oraz do uroczystego podsumowania roku 2015 og³oszonego przez Sejm RP, rokiem Jana D³ugosza – informacje na ten temat w numerze.

Przypad³ mi w udziale zaszczyt pe³nienia funkcji promotora oraz przygotowania laudacji w postępowaniu dotycz¹cym nadania godnoœci doktora honoris causa Akademii im. Jana D³ugosza w Częstochowie Marianowi Kisielowi, profesorowi zwyczajnemu Uniwersytetu Ć¹skiego¹. Profesor Kisiel to wybitny badacz, posiadaj¹cy dorobek o niekwestionowanym znaczeniu dla dyscypliny naukowej, jak¹ jest historia literatury. Status naukowy profesora, publikacje, udzia³ w kszta³ceniu kadry naukowej zapewniaj¹ mu powszechne uznanie w œwiecie akade-

mickim. Wnioskodawc¹ w postępowaniu kwalifikacyjnym by³ Wydzia³ Filologiczno-Historyczny Akademii im. Jana D³ugosza w Częstochowie, z którym profesora Mariana Kisielea po³¹czy³a przed laty œcis³a wspó³praca, owocuj¹ca wspólnymi przedsięwzięciami naukowymi.

Droga rozwoju naukowego profesora Kisielea œwiadczy o konsekwencji, z jak¹ od czasu studiów podejmowa³ zadania badawcze, czyni¹c g³ównym obszarem swoich zainteresowañ i refleksji naukowej literaturê wspó³czesn¹. Urodzi³ się 7 grudnia 1961 roku w Jędrzejowie, w latach

Nowy doctor honoris causa AJD - profesor Marian Kisiel, fot.: arch.

1981-1986 studiowa³ polonistykê na Uniwersytecie Ć¹skim, z którym po studiach zwi¹za³ się na dobre prac¹ naukow¹ i dydaktyczn¹, uzyskuj¹c kolejne stopnie i tytu³y naukowe oraz awanse akademickie. Pocz¹tkowo, od 1986 roku, pracowa³ w sekretariacie Zak³adu Filologii Germañskiej, od 1987 na stanowisku asystenta, od 1989 – starszego asystenta w Instytucie Literatury i Kultury Polskiej (od 1991 – Instytut Nauk o Literaturze Polskiej INoLP; od 2005 – Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego) Uniwersytetu Ć¹skiego. W roku 1991 obroni³ rozprawê doktorsk¹ napisan¹ pod kierunkiem badacza literatury XX wieku, profesora W³odzimierza Wójcika (*Twórczoœæ Adama Czerniawskiego*) i zosta³ zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Nauk o Literaturze Polskiej. Habilitacjê uzyska³ w 1999 roku na podstawie ksi¹¿ki *Zmiana. Z problemów œwiadomoœci literackiej prze³omu 1955-1959 w Polsce* (Katowice 1999), po czym, w roku 2000, otrzyma³ stanowisko profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Ć¹skiego. W roku 2004 uzyska³ tytu³ naukowy profesora nauk humanistycznych, od 2007 pracuje na stanowisku profesora zwyczajnego Uniwersytetu Ć¹skiego.

O randze dorobku naukowego, organizacyjnego i dydaktycznego profesora Mariana Kisielea œwiadczy¹ dokonania, które trudno by³oby tu w ca³oœci skomentowaæ

[...] Prace profesora Kisielea wydatnie wzbogacaj¹ wiedzê o literaturze wspó³czesnej, w tym o dokonaniach pozornie marginalnych, mniej znanych, o twórczoœci powstaj¹cej na oczyñnie, reprezentowanej przez ró¿ne pokolenia, ale te¿ o literaturze regionu – Ć¹ska i Zag³ębia. Ponadto rejestruj¹ tak trudno uchwytné procesy, jak prze³omy w rozwoju

literatury i ich uwarunkowania, jak przemiany oświatopoglądowe. [...] Problematyka świadomości literackiej, wymagająca znajomości nie tylko faktów literackich, historii literatury i przemian w estetyce, ale też zagadnień filozoficznych, ideologicznych, historycznych, jest mocno zakorzeniona w badaniach Mariana Kisiela, udokumentowana wieloma publikacjami [...].

[Prace profesora Kisiela] cechują nie tylko erudycja, imponująca znajomość faktów literackich, tendencje estetycznych, form i instytucji kultury, ale też piękny styl, umiejętność jasnego wykładania myśli. Dorobek dotyczy cy literatury współczesnej pomnając studia i artykuły zamieszczane w czasopismach i w księgach zbiorowych wydawanych w Polsce i za granicą. [...]

Profesor Kisiel jest redaktorem (współredaktorem) wielu prac zbiorowych oświadczających o umiejętności inspirowania badaczy literatury, w tym młodszego pokolenia, do podejmowania nowych wyzwań naukowych. [...] Wśród prac edytorskich i redakcyjnych profesora są opracowania i redakcje materiałów konferencyjnych, redakcje sowników literackich, hasła sownikowe, opatrzone komentarzami wybory wierszy i inne publikacje (w sumie około pięćdziesięciu). Prof. Kisiel jest redaktorem (współredaktorem) siedmiu serii wydawniczych, należy do rad naukowych kilku czasopism.

Na jego osi gniewa twórcze skądają się nie tylko dokonania naukowe; Marian Kisiel jest badaczem literatury, ale i poetą, uczestniczącym aktywnie w życiu artystycznym. Debiutował w roku 1980, ma w swoim dorobku kilka zbiorów wierszy i udział w antologiach poetyckich. Od czasu studiów współpracował z wieloma czasopismami-studenckimi, literackimi i społeczno-kulturalnymi [...]. Ten rodzaj działalności twórczej profesora [...] oświadczają dobitnie o szerokich zainteresowaniach humanistycznych, określa

osobowość, która ³¹ czy erudycją z rzadko spotykaną wrażliwością ¹ na świat.

[...] Bibliografia wszystkich – ogłoszonych drukiem od roku 1980 do chwili obecnej – rodzajów twórczości literackiej i naukowej Mariana Kisiela (książki, rozprawy, studia, artykuły, felietony, recenzje, noty, glosy, wiersze, opowiadania) obejmuje ponad 840 pozycji (kilka prac jest skierowanych do druku).

Profesor Kisiel pełni odpowiedzialne funkcje organizacyjne, będące sprawdzianem umiejętności budowania relacji z własnym środowiskiem; nie sposób wymienić tutaj wszystkich. W latach 1996-2002 był zastępcą dyrektora Instytutu Nauk o Literaturze Polskiej Uniwersytetu Śląskiego, w okresie 2002-2008 – dyrektorem. Od roku 2002 kieruje Zakładem Literatury Współczesnej. [...] W roku 2008 wszedł do Senatu Uniwersytetu Śląskiego, został przewodniczącym Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej). Sprawuje również inne funkcje organizacyjne oświadczające o skuteczności jego działań, pomysłów, kompetencji.

[...] Aktywność profesora Kisiela poświadczają sprawowane funkcje publiczne i społeczne w regionie i poza nim. [...] od 2008 pełni funkcję przewodniczącego Komitetu Okręgowego w Katowicach Olimpiady Literatury i Języka Polskiego. W latach 2008-2011 był ekspertem Państwowej Komisji Akredytacyjnej [...].

Marian Kisiel jest postacią powszechnie znaną w środowisku naukowym. [...] Pełni funkcje recenzenta w przewodach profesorskich, habilitacyjnych i doktorskich. W postępowaniach o nadanie tytułu profesora przygotował 13 recenzji, w postępowaniach o zatrudnienie na stanowisku profesora – 8, w przewodach/postępowaniach habilitacyjnych – 25, w przewodach doktorskich – 54. Wziął udział trzykrotnie w postępowaniach habilitacyjnych [...]. Wykonał 5 recenzji uprawnień akademickich na wydziałach szkół

NOWY PLAKAT REKRUTACYJNY

Już po raz drugi Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie zorganizowała konkurs na plakat rekrutacyjny (czyli taki, który będzie promował rekrutację na rok akademicki 2016/2017 w AJD). W rywalizacji mogli wziąć udział studenci i młodzież licealna. – W odpowiedzi na nasz konkurs napłynęło 10 prac – mówi Magdalena Okwiet, kierownik Biura Promocji. – Po burzliwych naradach w gronie jury wybrany został najlepszy plakat. Okazało się, że zdaniem jurorów najciekawszą propozycją nadeszła studentka AJD Ola Przytuś. Później na stronach internetowych przeprowadziliśmy sondę. Poprosiliśmy internautów o głosowanie, który z dziesięciu plakatów jest najlepszy. Czytelnicy byli zgodni z werdyktem komisji. Po raz drugi, tym razem konkurs publiczności, wygrała Ola Przytuś. Sonda cieszyła się dużym powodzeniem. Przez ok. 2 dni głosy oddało blisko 300 osób.

Komisja sędziowska postanowiła przyznać także wyróżnienie rektora AJD. Otrzymał je uczeń częstochows-

kiego liceum im. Traugutta Jakub Grzybek. Gratulacje należy się również jego nauczycielowi prowadzącemu Markowi Podgórnemu.

Główna nagroda to tysiąc złotych (minus wartość podatku od nagród). Otrzymała ją laureatka konkursu. Osobie wyróżnionej zostały przekazane materiały promujące AJD oraz przydatne akcesoria i wydawnictwa jubileuszowe. Internauci zainteresowani plakatami, które wpłynęły na konkurs, mogli zapoznać się z nimi na stronie internetowej AJD lub na facebooku Uczelni.

Jury obradowało w składzie:

- dr hab. inż. Zygmunt Błk, prof. AJD, rektor - przewodniczący Komisji
- dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, prof. AJD
- dr hab. Katarzyna Winczek
- dr hab. Agnieszka Pórola

Za rok rozpiszemy kolejny konkurs na plakat rekrutacyjny.

wyższych w różnych ośrodkach akademickich. [...] Sporządził ponad 80 recenzji wydawniczych [...].

Należy podkreślić znaczny udział profesora Kisiele, cieszący się opinią świetnego pedagoga, w kształceniu kadry naukowej. [...] Pierwsza praca [doktorska] napisana pod jego kierunkiem została obroniona w 2002 roku; do tej pory 20 przewodów zostało zakończonych, kilka jest otwartych. [...]

Profesor jest członkiem komitetów oraz towarzystw naukowych i literackich, regionalnych i ogólnopolskich, w tym: [...] Komitetu Nauk o Literaturze Polskiej Akademii Nauk (od 2007), Akademii Artes Liberales (od 2010).

Działalność naukowa, literacka, organizacyjna profesora Kisiele uhonorowana została wieloma nagrodami i wyróżnieniami. Należy do nich Nagrody Rektora Uniwersytetu Częstochowskiego [...], Medal Komisji Edukacji Narodowej (2002), [...] Medal Zasłużony Kulturze „Gloria Artis” (2005) [...].

Nieodwołalne jest tutaj ukazanie relacji, jakie profesor Marian Kisiel budował z naszą Uczelnią, z Wydziałem Filologiczno-Historycznym, i zasług, jakie ma w tym zakresie. W latach 2002-2004 zatrudniony był w Instytucie Filologii Polskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej (AJD) w Częstochowie. [...]

Z Instytutem połączył profesora więzi, które daleko wykraczały poza akademickie obowiązki. Do najważniejszych należał twórczy i inspirujący udział w zebraniach Zakładu Historii Literatury Polskiej XX Wieku oraz inicjowanie ważnych dyskusji naukowych. [...]

Profesor Kisiel otacza opieką badaczy z naszej Uczelni, pomagając im w uzyskaniu awansów naukowych. Od lat podejmuje się recenzowania doktoratów, sporządza także recenzje wydawnicze prac powstających w naszym ośrodku. [...]

Do działań na rzecz nauki, dydaktyki i kultury

w Częstochowie należy wygłaszać przez profesora Kisiele wykładów w naszej uczelni [...], odczytów w częstochowskim Oddziale Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza oraz w Ośrodku Promocji Kultury „Gaude Mater”, uczestniczenie w spotkaniach literackich w tymże ośrodku.

Profesor zw. dr hab. Marian Kisiel jest wybitnym naukowcem, posiadającym cenny zarówno pod względem poznawczym, jak i metodologicznym dorobek, świadczący o niezwykłej pracowitości i pasji badawczej, o niezależności myślenia i oryginalności sądów. Inicjuje badania prowadzone na Uniwersytecie Częstochowskim i poza rodzimym środowiskiem, działając aktywnie na rzecz nauki i kultury. Reprezentuje niepospolitą osobowość twórczą, zjednując mu przyjaciół i uczniów w wielu ośrodkach akademickich, posiada umiejętność budowania kontaktów naukowych i więzów przyjaźni, tak ważnych w świecie humanistyki.

*Prof. dr hab. Elżbieta Hurnik
Instytut Filologii Polskiej*

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Pełny tekst laudacji zamieszczony został w publikacji okolicznościowej: *Doctor honoris causa Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie profesor doktor habilitowany Marian Kisiel*, Seria: Doktorzy honoris causa Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, nr 4, Częstochowa A.D. 2015. W publikacji zamieszczona jest Uchwała nr 85/2015 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 23 września 2015 r. w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa prof. zw. dr hab. Marianowi Kisielowi, tekst dyplomu w języku łacińskim, laudacja oraz opinie w sprawie nadania przez Senat AJD w Częstochowie tytułu doktora hc prof. Kisielowi sporządzone przez prof. zw. dr hab. Stanisława Uliaszę (Uniwersytet Rzeszowski), prof. zw. Annę Węgrzyniak (Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej) i prof. zw. dr hab. Andrzeja Zawadę (Wrocław).

MEDALE DLA PRACOWNIKÓW AJD

W trakcie Ćwięta Uczelni odby³a się uroczystoœæ udekorowania odznaczeniami zas³u¿onych pracowników AJD. Oto lista wyróżnionych.

Krzy¿ Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski otrzyma³: dr Joanna Juszczyk-Ryga^{33o}
prof. dr hab. Józef Drabowicz dr hab. Ryszard Zarzeczny

Z³ote Krzy¿e Zas³ugi otrzymali:
prof. dr hab. Piotr Ba³czewski
dr hab. Wojciech Ciesielski

Srebrne Krzy¿e Zas³ugi otrzymali:
dr hab. Tomasz Chudzik
dr hab. Cezary Koz³owski

Br¹ zowy Krzy¿ Zas³ugi otrzyma³:
dr Norbert Morawiec

Z³oty medal za d³ugoletni¹ s³u¿bê otrzymali:
dr Gra¿yna Pietruszewska-Kobiela
dr Stanis³aw Tkaczyk

Srebrny medal za d³ugoletni¹ s³u¿bê otrzymali:
dr Ewa Koz³owska
dr hab. Ma³gorzata Makowska-Janusik
dr hab. Barbara Morzyk-Ociepa
dr Beata Pawlica

Dekoracja pracowników AJD

Br¹ zowy medal za d³ugoletni¹ s³u¿bê otrzyma³y:
dr Beata £ukasik
dr Monika Stawiarska-Lietzau

Minister Edukacji Narodowej przyzna³a pracownikom Uczelni Medale Komisji Edukacji Narodowej. Otrzymali je:

dr £ukasz Baka
dr Renata Bizior
dr Katarzyna Bucholc-Srogosz
dr Katarzyna Kowal
dr hab. Irena Motow
dr Mariusz Ozięb³owski
dr Anna Pêkala
dr Marek Perek
dr hab. Kazimierz Rêdziñski

dr hab. Beata Urbanowicz
dr Zbigniew Wieczorek

Podczas Ćwięta Uczelni œrodowisko akademickie uhonorowa³o profesor El¿bietê Hurnik. JM Rektor AJD wręczy³ pani profesor pami¹tkowy medal Jana D³ugosza.

PRACA SOCJALNA Z CERTYFIKATEM „STUDIA Z PRZYSZŁOŒCIĄ”

16 marca 2016 roku podczas Uroczystej Gali Fina³owej I edycji Ogólnopolskiego Programu Akredytacyjnego „Studia z Przysz³oœci¹”, organizowanego przez Fundacjê Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wy¿szego oraz Agencjê Kreatywn¹ PRC, kierunku praca socjalna (studia I stopnia na Wydziale Pedagogicznym Akademii im. Jana D³ugosza w Czêstochowie) osi¹gn¹³ p³en sukces. Pracownicy „pracy socjalnej” odebrali presti¿owy certyfikat „Studium z Przysz³oœci¹”.

Kapitu³a ocenia³a programy studiów zg³oszone do akredytacji „Studia z Przysz³oœci¹” pod wzglêdem innowacyjnoœci, efektów kszt¹cenia, metod dydaktycznych, wsp³pracy ze œrodowiskiem spo³ecznym i pracodawcami. Ponadto przy ewaluacji brano tak¿e pod uwagê to, czy programy studiów umo¿liwiaj¹ zdobycie umiejêtnoœci i kompetencji niezbêdnych na wsp³czesnym rynku pracy.

Praca socjalna na WP AJD to jeden z czterech kierunków studiów wyróżnionych w województwie œl¹skim!

Wiêcej informacji mo¿na znaleŹæ na: <http://www.studiazprzyszloscia.pl/strona-24>

Dr Mariola Mirowska (Wydzia³ Pedagogiczny AJD) prezentuje certyfikat „Studia z Przysz³oœci¹”, www.studiazprzyszloscia.pl/strona-24

NIEBIESKA AKADEMIA

„Zapalaj¹ c siê na niebiesko” Akademia w³¹ czy³a siê 2 kwietnia w obchody Ęwiatowego Dnia Wiedzy na temat Autyzmu. Zosta³ on ustanowiony 21 stycznia 2008 roku podczas Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych.

Dzieñ ten ma u^owiadamiaæ i uwra^zliwiaæ spo³eczeñstwo na problemy osób dotknietych autyzmem i ich rodzin. Jego charakterystycznym elementem jest o^owietlenie na niebiesko najwa^zniejszych, najwy^zszych oraz wyr^oznaj¹ cych siê budynków na ca³ym o^owiecie.

W Czêstochowie oprócz budynku g³ównego AJD (o^owietlony na niebiesko 2 kwietnia od 20.00 do 21.00) pod^owietlono siedzibê Miejskiej Galerii Sztuki. Natomiast dzieñ wczoniej na placu Biegañskiego w ramach obchodów zagra³y zespo³y muzyczne: Iraas Band, Shambou i Kobra-

nocka. Z racji tego, że Ęwiatowy Dzieñ Wiedzy na temat Autyzmu ma u^owiadamiaæ ludziom, czym jest autyzm, wp³ywaæ na poszerzanie wiedzy na ten temat.

Autyzm to choroba polegaj¹ ca na zaburzeniu rozwojowym, które w wiêkszoœci przypadków ujawnia siê w pierwszych trzech latach życia ma³ego cz³owieka i jest to rezultat zaburzenia neurologicznego, w wyniku czego oddzia³uje na pracê i funkcje mózgu. Wed³ug statystyk, autyzm i jego pochodne odmiany wystêpuj¹ raz na oko³o 500 osób, przy tym dosiêgaj¹ c oko³o 4 razy czêœciej ch³opców ni³ dziewczynki. Dzieci oraz osoby doros³e, które choruj¹ na autyzm, czêsto s¹ zamkniête w swoim o^owiecie, co jest spowodowane tym, że nie potrafi¹ do koñca porozumieaæ siê z otoczeniem, pracowaæ w grupie czy braæ udzia³ we wspólnych zajêciach lub czynnoœciach. Niestety, nie ma „lekarstwa” na autyzm tak jak na inne choroby. Upo^oddzenie, które dotyka tak wielu osób, jest jednak coraz dok³adniej obserwowane, przez co pog³êbia siê wiedza na jego temat. Dziêki terapiom, zajêciom oraz specjalnym œwiczeniom niektóre symptomy tej choroby mog¹ zmniejszyc swój stopieñ lub znikn¹ æ. Opieka nad dzieciami oraz doros³ymi chorymi na autyzm jest bardzo wa^zna, gdy^z pomaga w terapii, ucz¹ c tak obdarzonych przez los normalnego życia z rówieœnikami, kontaktów z rodzin¹ i wielu czynnoœci, które mog¹ bez ^zadnych przeszkód wykonywaæ takie osoby.

na niebiesko
dla autyzmu

TARGI PRACY W AJD

5 kwietnia w murach AJD po raz kolejny odby³y siê Targi Pracy, maj¹ ce na celu stworzenie okazji do spotkania osób poszukuj¹ cych pracy z pracodawcami poszukuj¹ cymi pracowników – zapoznanie studentów z rynkiem pracy, instytucjami i pañstwowymi s³u^zbami zatrudnienia, firmami dzia³aj¹ cymi na naszym terenie. Generalnie to przedsiêwziêcie mia³o pokazaæ jak student jako przysz³y absolwent ma poruszaæ siê po rynku pracy.

Tegoroczne Targi zgromadzi³y 18 wystawców. Byli w^oród nich: pracodawcy, instytucje rynku pracy, agencje poœrednictwa pracy. W ich ofercie znalaz³y siê propozycje pracy krajowej (sta³ej i tymczasowej) i zagranicznej, oferty wyjazdów wakacyjnych do pracy, praktyk, sta^zy, szkoleñ, kursów. W tym roku pracodawcy przede wszystkim poszukiwali: specjalistów i doradców klienta, specjalistów z bran^zy informatycznej, osób ze znajomoœci¹ jêzyków obcych w obszarach finansów, rachunkowoœci, matematyki.

Na stoiskach odwiedzaj¹ cy Targi mogli porozmawiaæ bezpoœrednio z pracodawc¹, z³o^zyc swoj¹ aplikacjê, zapoznaæ siê z wymaganiami kwalifikacyjnymi na poszczególne stanowiska pracy, skorzystaæ z us³ug z zakresu poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, jak równie^z, dowiedzieæ siê, jak za³o^zyc i prowadziæ wasn¹ firmê pod opiek¹ inkubatora przedsiêbiorczoœci „Twój StartUp”, który dzia³a w naszej Akademii. Przygotowane zosta³o równie^z szkolenie z dokumentów aplikacyjnych „Jak pisaæ CV i list motywacyjny”, które poprowadzi³ specjalista ds. rekrutacji i szkoleñ.

TARGI PRACY

oferty pracy, praktyk, sta^zy

2016 **5** kwietnia **10⁰⁰-13⁰⁰** w godzinach **wstêp wolny**

budynek g^lówny AJD, ul. Waszyngtona 4/8
szczegóły na www.bk.ajd.czyst.pl

ZAPRASZAMY!!!

KRZYSZTOF MATERNICKI - NOWY DYREKTOR CTWiIONS

Jesieni¹ 2015 roku Senat AJD pozytywnie zaopiniowa³ kandydaturę Krzysztofa Maternickiego na stanowisko dyrektora Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji w Obszarze Nauki i Sztuki (CTWiIONS). Redakcja „Res Academicae” poprosi³a dyrektora o informacje nt. jego planów rozwoju Centrum oraz o nim samym. Oto co Krzysztof Maternicki nades³a do nas:

Nominacja na dyrektora Centrum jest dla mnie zarówno wyróżnieniem, jak i wyzwaniem. Wierzę, że moja aktualna wiedza i doświadczenie pozwol¹ mi sprostać temu zadaniu. Cel, jaki stawiam przed sob¹, to wypracowanie dobrych praktyk w obszarze³ czenia nauki i przedsiębiorczości wolnorynkowej. Pierwszym krokiem realizacji tego celu jest stworzenie procedur komercjalizacji przedsięwzięć. Kolejnym jest ich wdrożenie poprzez utworzenie celowych podmiotów gospodarczych. St¹ d pragnę zaprosić do współpracy wszystkich pracowników AJD, którzy s¹ zainteresowani rozwijaniem i wdrożeniem swoich pomysłów. Także tych, którzy chcieliby podzielić się swoim doświadczeniem, swoimi możliwościami i pomysłami. Jestem przekonany, że innowacje, które powstają na naszej uczelni, s¹ w stanie odnieść sukces rynkowy. Doprowadzenie do takiego sukcesu jest dla mnie jednym z głównych zadań Centrum. Liczę na pomoc i współpracę osób, które dotychczas tworzyły i organizowały CTWiIONS. Uważam, że tylko jednocząc swoje wysiłki na rzecz komercjalizacji pomysłów naukowych, możemy być skuteczni na dynamicznie zmieniającym się rynku krajowym i międzynarodowym.

Aktualnie pracuję zarówno na stanowisku dyrektora CTWiIONS, jak i na stanowisku wykładowcy w Instytucie Fizyki na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym. Jestem absolwentem Politechniki Częstochowskiej. Posiadam kilkulatnie doświadczenie w prowadzeniu działalności gospodarczej oraz w prowadzeniu szkoleń dla małych i średnich przedsiębiorstw. Od ponad dwóch lat jestem podwy-

Mgr Krzysztof Maternicki

konawcą¹ w projekcie badań stosowanych finansowanym przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, realizowanym w ramach sieci uczelni wyższych z Instytutem Fizyki AJD jako liderem (kierownikiem projektu jest dr hab. prof. AJD Arkadiusz Mandowski).

Krzysztof Maternicki jest absolwentem programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Transformation.doc”. W jego ramach uczestniczył w szkoleniu dotyczącym komercjalizacji wiedzy, prowadzonym przez Ivey Business School Western University w Kanadzie (jest jednym z najlepszych uczelni na świecie). Szkolenie to pozwoliło mu znacząco poszerzyć umiejętności i wiedzę w tym zakresie, jak również nawiązać kontakty z osobami zajmującymi się komercjalizacją w największych i najlepszych ośrodkach akademickich i biznesowych w kraju i na świecie.

WIOSNA Z AKADEMIA MŁODYCH WYNAŁAZCÓW

20 marca zaczął się nowy semestr spotkań na Akademii Młodych Wynalazców organizowanych w Katedrze Nauk Biomedycznych. W tym semestrze zmieniła się nieco forma zajęć, ponieważ więcej czasu zdecydowano się poświęcić na dyskusję o wynalazkach oraz próbach kreowania nowych rozwiązań. Nie zmieniły się natomiast godzina i miejsce spotkań (niedzielne popołudnia o godzinie 15.00, sala 1023 w budynku Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego AJD, al. Armii Krajowej 13/15).

Warto zaznaczyć, że dotychczas Młodzi Wynalazcy zapoznali się już z wykładami z różnych dziedzin nauk przyrodniczych, a także wzięli udział w pokazach mikrobiologicznych, fizycznych, chemicznych oraz kryminalistycznych. Nowa odsłona zajęć ma pozwolić na zdobywanie wiedzy z praktyki i dzięki temu obudzić w uczestnikach ducha biotechnologii, która jest i zawiera w sobie wszystkie te elementy i pozwala jak najszerzej wykorzystywać nabytą wiedzę.

DZIEŃ OTWARTY AJD - POKAZ MOŻLIWOŚCI UCZELNI

Dzień Otwarty AJD spotka³ się z niezwykle serdecznym odbiorem ze strony zaproszonych uczniów i nauczycieli. W tym roku, wychodz¹c naprzeciw sugestiom docieraj¹cym do organizatorów, zorganizowano go 11 marca.

– Ta impreza ma charakter stricte promocyjny. Ma wp³yn¹æ na uczniów szkó³ ponadgimnazjalnych, przekonaeich, że AJD to doskona³e miejsce do kontynuowania nauki – tłumaczy Magdalena Okwiet, kierownik Biura Promocji AJD. – We wspó³pracy z jednostkami uczelni przygotowaliśmy bogaty program zajęæ obejmowa³ on warsztaty, wyk³ady, æwiczenia, pokazy i szereg innych ciekawostek zwi¹zanych z nauk¹, sztuk¹, kultur¹ i sportem. W ten sposób Dzień Otwarty staje się wizytówk¹ Uczelni. Przybli³æ jej mo³liwoæci, dorobek, sukcesy i kierunki rozwoju.

Tegoroczny program opracowany przez Instytuty obejmowa³ ponad 50 punktów. Ponadto nie zabrak³o prezentacji na stoiskach oraz innych ciekawostek. Nic wiêc dziwnego, że licznie w budynkach AJD stawi³a się m³odzie³; zainteresowana zajêciami oraz ofert¹. Do Uczelni uczniowie przybyli z kilkudziesiêciu szkó³ regionu czêstochowskiego i spoza tego obszaru. Wóród nich ze szkó³ z Radomska, Be³chatowa, Koniecpola, Wielunia, Kamienicy Polskiej, Tarnowskich Gór, Z³otego Potoku czy Trêbaczewa. Podsumowuj¹c, w Dniu Otwartym AJD z zajêæ oraz innych prezentacji skorzysta³o ok. 800 uczniów. Zapraszamy do odwiedzenia galerii zdjêæ na stronie...

Du³e zainteresowanie wzbudzi³y równie³ nowe kierunki studiów – te, na otwarcie których jest ju³ zgoda Senatu AJD lub ministerstwa, jak równie³ te, które na tê zgodê oczekuj¹.

Akademia im. Jana D³ugosza w Czêstochowie od nowego roku akademickiego 2016/2017 uruchamia lub planuje otwarcie kierunku: kultura w mediach i komunikacji (studia II stopnia, Wydzia³ Filologiczno-Historyczny). Innym kierunkiem bêdzie jêzykoznawstwo (studia III stopnia, Wydzia³ Filologiczno-Historyczny).

NAGRODA DLA DR. WIESŁAWA PIÊTY

Minister Sportu i Turystyki nagrodzi³ dr. Wies³awa Piêtê. Pracownik AJD otrzyma³ nagrodê III stopnia za wybitne osi¹gniêcia w pracy szkoleniowej (dr Piêta jest trenerem). Nagroda zosta³a przyznana w listopadzie 2015 roku.

Dzień Otwarty zawsze wzbudza zainteresowanie

Prezentujemy materiały promocyjne AJD

Staramy się równie³ o uruchomienie kilku kierunków. By jednak rozpocz¹æ rekrutacjê, potrzebna jest zgoda Ministra Nauki i Szkolnictwa Wy³szego:

- Wydzia³ Filologiczno-Historyczny: rachunkowoæ i finanse (studia I stopnia),
- Wydzia³ Pedagogiczny: psychoprofilaktyka (studia I stopnia), praca socjalna (studia II stopnia),
- Wydzia³ Sztuki: fotografia i kreacja przekazu wizualnego (studia I stopnia),
- Wydzia³ Matematyczno-Przyrodniczy: kosmetologia (studia I stopnia), kryminalistyka i systemy bezpieczeñstwa (studia I stopnia), pielêgniarstwo (studia I stopnia).

Wszystkie informacje o kierunkach studiów oraz specjalnoæciach, specjalizacjach, sylwetkach absolwentów oraz szereg innych wskazówek mo³na znale³æ na stronach AJD: <http://www.ajd.czest.pl/c364,Kierunki-studiow>

JEST JESZCZE SILNIEJSZY WYDZIAŁ FILOLOGICZNO-HISTORYCZNY

1 marca 2016 roku doszło do po³lenia Wydzia³ów: Nauk Spo³ecznych i Filologiczno-Historycznego. Powstała nowa jednostka pod nazw¹ Wydzia³ Filologiczno-Historyczny o większym potencjale naukowym i w³aanie w tym największ¹ szansę dla Uczelni widzi JM Rektor. Jaki cel chcia³y osi¹gn¹æ w³adze AJD, ³1 cz¹ c dwa Wydzia³y? – o odpowied³Y poprosili³my dr. hab. in³. Zygmunta B¹ka, prof. AJD.

Marek Makowski: Panie Rektorze, 1 marca nast¹ pi³o po³lenie funkcjonuj¹cego w strukturze Uczelni od 2008 roku Wydzia³u Nauk Spo³ecznych z Wydzia³em Filologiczno-Historycznym. Co ma daæ Uczelni po³lenie?

Dr hab. in³ Zygmunt B¹ka, prof. AJD: Celem, jaki przywiæca³ idei po³lenia wydzia³ów, jest synergia potencja³u samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy byli zatrudnieni w obu jednostkach. Decyzjê podjêli³my, by przygotowaæ Akademiê do kolejnego, strategicznego kroku w kierunku powo³ania uniwersytetu czêstochowskiego. Celem jest uzyskanie szóstego prawa do nadania stopnia doktora. Wiadomo, æe jest to wymagane minimum, by my³ææ o postawieniu wniosku o przekszta³cenie AJD w uniwersytet (obecnie AJD posiada piêæ uprawnie¹ do nadawania doktora – przyp. autora). Podsumowuj¹c pracowników Wydzia³u otrzymujemy nawet nadwy³kê w kryterium wyznaczonym przez Centraln¹ Komisjê ds. Stopni i Tytu³u dla dwu wniosków o uprawnienia. Poza tym wracamy do pierwotnego uk³adu, bo przecie³, Wydzia³ Nauk Spo³ecznych w g³ównej mierze „wyp¹czkowa³” z Wydzia³u Filologiczno-Historycznego (Instytuty Administracji oraz Marketingu i Zarzadzania). Instytut Filozofii, Socjologii i Psychologii zasta³ w³lczony do WNS-u z Wydzia³u Pedagogicznego.

Pocz¹tkowo idei ³1 czenia przeciwni byli studenci...

Rzeczywiæcie, niektórzy kszta³c¹cy siê w ramach by³ego WNS studenci wyraz¹li zaniepokojenie faktem po³lenia obu jednostek. Dodam tutaj, æe akcentowali zw³aszczą dwa problemy: likwidacjê jednego z samorz¹dów studenckich i fakt otrzymywania dyplomu z formu³l uko³czenia wydzia³u nominalnie humanistycznego, a nie nauk spo³ecznych. Uda³o siê jednak przekonaa³ oponentów, ukazuj¹c im atuty jakie daje nam nowy, znacznie wzmocniony Wydzia³ Filologiczno-Historyczny. Do tego wypracujemy rozw¹zania umo³liwiaj¹ce wiêksze zaakcentowanie charakteru studiów, jakie ko³cz¹ absolwenci. Nowa postaa³ dyplomu uko³czenia studiów umo³liwi wskazanie wiod¹cego Instytutu dla ka³dego kierunku. Chcia³bym równie³ obaliamy zwi¹zane z ewentualnym obni³eniem jako³ci kszta³cenia, bada¹ czy obni³enia znaczenia dyplomu uko³czenia studiów – takie g³osy tez by³y podnoszone w dyskusji przed po³leniem. Szczególnie w tym ostatnim przypadku pracodawcy najbardziej koncentruj¹ siê na umiejêtno³ciach kandydata na konkretne miejsce pracy. W dalszej perspektywie liczy siê dyplom. Pamiętajmy, æe to przecie³, nie dokument, tylko

JM Rektor AJD dr hab. in. Zygmunt B.ka, prof. AJD

cz³owiek wykonuje swoje obowi¹zki na konkretnym stanowisku.

Pomówmy wiêc o atutach po³lenia i korzy³ciach, jakie p³yn¹ z niego dla Uczelni.

Silny Wydzia³ Filologiczno-Historyczny umo³liwia staranie siê o kolejne uprawnienia do doktoryzowania. Dzięki temu w najbli³szym czasie z³o³ymy trzy odrêbne wnioski z prosb¹ o nadanie stosownych uprawnie¹. Jeden wyjdzie z Wydzia³u Sztuki i dwa z Wydzia³u Filologiczno-Historycznego. Z tego ostatniego my³æ o naukach o polityce publicznej i filozofii. Jak wspomina³em wczêniej, powtórzymy wniosek z Wydzia³u Sztuki. Naszym zdaniem spe³nia on wszystkie wymogi Komisji do uzyskania prawa doktoryzowania, a nawet znacznie je przekracza. Nie wiemy, czemu jest ci¹gle odrzucany. Ale skoro tak siê dzieje, to ponawiamy wniosek, uzupe³nij¹c go o kolejne osi¹gnięcia pracowników Wydzia³u sztuki.

Czy po³lenie obu jednostek i powstanie silnego Wydzia³u Filologiczno-Historycznego wp³ynie na

powstanie uniwersytetu i w jaki sposób odbije się na jego charakterze lub wpłynie na jego nazwę?

Jakieczas temu, gdy przyjąłmy strategię rozwoju Uczelni w kierunku przekształcenia, założyliśmy, że będzie to uniwersytet humanistyczno-przyrodniczy. Trzymamy się tego ustalenia. W tej chwili AJD ma trzy uprawnienia do doktoryzowania na Wydziale Filologiczno-Historycznym, z: historii, językoznawstwa, literaturoznawstwa. Ma również prawa do nadawania stopnia doktora habilitowanego na historii. Wydział Matematyczno-Przyrodniczy dwa prawa doktoryzowania, z fizyki i chemii. Choć licząc, że wkrótce ten dorobek ulegnie znacznemu powiększeniu, to jednak nie zakłóci pierwotnych założeń. Gdy spełnimy wymogi, będziemy starać się o przekształcenia w uniwersytet humanistyczno-przyrodniczy.

Da się powiedzieć, kiedy uda się zrealizować plan przekształcenia AJD w uniwersytet?

Z pewnością nie w mojej, wygasającej już kadencji. Jestem jednak przekonany, że w ciągu najbliższych dwóch lat, wybrany demokratycznie rektor będzie oświetlał ten sukces. Liczę na to i głęboko życzę tego całej społeczności zwłazanej z Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie. Wierzę, że stanie się tak już na samym początku zbliżającej się kadencji nowego rektora, wybranego na lata 2016-2020!

Dziękuję za rozmowę.

KOLEJNY MEDAL MISTRZOSTW POLSKI

Drużyna piłkarek ISD AJD GOL oparta na studentkach naszej Uczelni kolejny raz wywalczyła medale Mistrzostw Polski w futsalu. W turnieju finałowym Ekstraligi Futsalu Kobiet zespół akademiczek z Częstochowy zdecydowanie pokonał w meczu o trzecie miejsce LKS Strzelec-Głogówek i powrócił z Poznania z brązowymi medalami Mistrzostw. Lepsze od naszych futsalistek okazały się tylko zespoły AZS UAM Poznań i AZS UJ Kraków. Prezesem i trenerem współpracującym z Uczelnią Klubu jest Włodzimierz Seifryd, oboje współpracujący na co dzień z mgr. Waldemarem Mroczkiem.

Drużynę brązowych medalistek Mistrzostw Polski tworzyły: Karolina Kubiak, Sonia Sikorska, Stefania Wodarz, Oliwia Pajk, Małgorzata Miniak, Paulina Rokosa, Justyna Wójcik, Kinga Nowacka, Natalia Klyta, Aleksandra Lenart, Klaudia Ciupa, Kamila Czaja, Martyna Jeziorska, Anna Chóras, Renata Uchnast, Julia Ciupa, Aleksandra Jędrak, Aleksandra Hyra.

CZASOPISMA PUNKTOWANE AJD

Pod koniec grudnia 2015 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogłosiło listę B czasopism punktowanych tworzonych przez instytucje naukowe w Polsce. Lista powstała w oparciu o przygotowywaną w połowie roku przez redakcje periodyków ankietę, która została poddana szczegółowej weryfikacji oraz ocenie specjalnie stworzonych do tego celu komisji eksperckich (co stanowiło nowość w dotychczasowej procedurze ewaluacji czasopism). Co ważne, komisja ekspercka, składająca się z przedstawicieli wybranych dziedzin i dyscyplin naukowych, mogła dodatkowo przyznać czasopismu do 5 punktów, jeśli uznała jego potencjał i znaczenie dla rozwoju nauki. W pierwszej kolejności oceniane były: współczynnik cytowalności czasopisma, zagraniczna afiliacja autorów, liczba baz danych, w których czasopismo było indeksowane, liczba artykułów naukowych drukowanych w periodyku w ciągu roku, umiędzynarodowienie recenzentów, częstotliwość wydawania, język białej języki publikacji, umiędzynarodowienie rady naukowej, dostępne wersje on-line czasopisma, okres jego funkcjonowania, a także obecność w bazie POL-index.

Dokonując przeglądu najnowszej listy B czasopism, można zauważyć, że znajduje się na niej aż 19 zeszytów

naukowych publikowanych w Akademii im. Jana Długosza. 12 spośród nich potwierdziło swoją obecność na tej liście, ale 7 zadebiutowało. Ogółem znalazły się tu Prace Naukowe AJD tj.: „Edukacja Plastyczna. Fotografia” (5 pkt.), „Pedagogika” (8 pkt.), „Edukacja Muzyczna” (6 pkt.), „Filologia Polska. Historia i Teoria Literatury” obecnie „Irydion” (5 pkt.), „Filozofia” (5 pkt.), „Językoznawstwo” (2 pkt.), „Pragmata tes Oikonomias” (8 pkt.), „Rocznik Polsko-Ukraiński” (5 pkt.), „Kultura Fizyczna” (6 pkt.), „Technika, Informatyka, Inżynieria Bezpieczeństwa” dawna „Edukacja Techniczna i Informatyczna” (7 pkt.), „Zeszyty Historyczne” (3 pkt.), „Gubernaculum et Administratio” (3 pkt.), „Studia Neofilologiczne” (7 pkt.), a także „Chemistry. Environment. Biotechnology” (5 pkt.), „Edukacyjna Analiza Transakcyjna” (6 pkt.), „Physical Activity Review” (5 pkt.), „Podstawy edukacji” (7 pkt.), „Res Politicae” (4 pkt.) oraz „Scientific Issues of Jan Długosz University in Częstochowa. Mathematics” (7 pkt.).

Bardziej szczegółowe informacje o czasopismach wydawanych przez AJD można znaleźć na stronach Działu Nauki: <http://www.ajd.czest.pl/547,Nauka>

Adrianna Sarnat-Ciastko

NA STAŻU WE VJAJAVADZIE

Zawierane przez JM Rektora porozumienia o współpracy z innymi uczelniami poszerzają ofertę dydaktyczną kierowaną do naszych studentów. Przykładem może być miesięczny staż, jaki odbywa student fizyki Paweł Ficek w laboratoriach profesora Nalluri Veeraiaha na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Acharya Nagarjuna we Vjajavadzii, stolicy stanu Andhra Pradesh w Indiach. Miesięczny staż student poświęca wytworzeniu próbek szkła wapniowo-sodowo-fosforowych domieszkowanych manganem i przebadaniu ich własności fizycznych. Paweł Ficek, magistrant w Instytucie Fizyki, poszukuje bioaktywnych szkła o własnościach zbliżonych do właściwości ceramiki apatytowej, mających przy tym lepsze własności mechaniczne. Poszukiwany materiał miałby zapewniać dobre warunki do proliferacji osteoblastów. W realizacji swych zamierzeń Paweł Ficek może korzystać z wyposażenia Wydziału Fizyki Acharya Nagarjuna University oraz doświadczenia jego pracowników. Koszty pobytu naszego studenta we Vjajavadzii pokrywa strona indyjska, przelot odbył się dzięki pomocy Dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego.

Paweł Ficek, nasz student w Indiach

PO WIZYTCIE W ŻILINIE

Sylwia Stachurska (trzecia od lewej)

Po raz kolejny w ramach programu Erasmus+ Staff Mobility mgr Sylwia Stachurska, lektor Studium Nauki Języków Obcych Akademii im. Jana Długosza odwiedziła naszych zagranicznych partnerów tj. Uniwersytet w Żylinie na Słowacji. Wyjazd miał miejsce w dniach od 15 do 19 lutego 2016 r. W związku z technicznym profilem Uniwersytetu mgr Stachurska poprowadziła zajęcia języka angielskiego do celów specjalistycznych (ang. English for Special Purposes) z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Wymiana okazała się znacząca w kontekście zmian, które miały miejsce na Uniwersytecie.

Mgr Sylwia Stachurska spotkała się z nowym dyrektorem Sekcji Języków Obcych dr inż. Lucim Hrebenarowem. W trakcie spotkań omówiono możliwość współpracy pomiędzy Uniwersytetem w Żylinie a naszą Uczelnią. Rozmowy dotyczyły realizacji obecnych projektów dotyczących narzędzi poprawy jakości Uniwersytetu w europejskiej przestrzeni edukacyjnej, jak również przyszłej współpracy. Celem minorum gentium wyjazdu w ramach programu Erasmus+ było zapoznanie się z nową strukturą jednostki oraz wymianą dobrych praktyk w zakresie nauczania języków obcych.

NASZ REPREZENTANT NA MISTRZOSTWACH EUROPY

Tomasz Góra zdobył 2. miejsce na Grand Prix Polski w taekwon-do. Wcześniej wywalczył Puchar Polski w walkach w kategorii wagowej do 57 kg. Tym sposobem zawodnik szkolony przez dr. hab. prof. AJD Jacka Włosa dostał powołanie na Mistrzostwa Europy, które odbędą się 28.04 – 1.05.2016 r. w fińskim Tampere. Będzie reprezentował tam Polskę, Częstochowę i AJD. Trzymamy kciuki za udany występ!

Tomasz Góra i dr. hab. Jacek Włosa, prof. AJD

„AKADEMIA W BIBLIOTECE VII” DLA PONAD TYSIĄCA SŁUCHACZY

W VII edycji akcji „Akademia w Bibliotece” (realizowana w roku akademickim 2015/2016) w 11 spotkaniach wzięło udział 1 130 uczniów!

– Warto odnotować, że w 2015 roku z 5 wykładów skorzystało 590 osób, a w 2016 r. w 6 spotkaniach uczestniczyło 540 uczniów – mówi Beata Grzanka, dyrektor Biblioteki im. dr. Władysława Biegańskiego w Częstochowie, współorganizator akcji. – W tegorocznej akcji uczestniczyli pracownicy Instytutów: Filologii Polskiej i Historii. Dodatkowo te statystyki należy jeszcze uzupełnić wykładami, które na prośbę uczniów i nauczycieli zrealizowano w częstochowskich szkołach. Cieszy tak duże zainteresowanie nauką wśród młodych. Liczymy, że takie upowszechnianie wiedzy to nie tylko sposób na zainteresowanie słuchaczy konkretnymi tematami, ale też zachęcenie do studiowania oraz korzystania z zasobów i możliwości biblioteki.

Organizatorzy dziękują wszystkim pracownikom i uczniom zaangażowanym w akcję. Podziękowania kierujemy także do uczniów częstochowskich szkół ponadgimnazjalnych, którzy aktywnie brali udział w wykładach, zadawali ciekawe pytania i dzielili się z wykładcami swoimi wątpliwościami i spostrzeżeniami.

Warto odnotować, że wśród uczestników wykładów kolportowano materiały promocyjne poświęcone możliwości kształcenia w AJD.

„Akademia w Bibliotece VII” jest realizowana przez pracowników Biblioteki im. dr. Władysława Biegańskiego oraz Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Jesienią 2016 organizatorzy zapraszają do udziału w ósmej edycji akcji.

Oto informacje o wykładach i tematyce zrealizowanych w ramach akcji wykładów:

1. Dr hab. Adam Regiewicz, prof. AJD (Instytut Filologii Polskiej) „Czy człowiek średniowiecza miał poczucie humoru?”, 5 listopada 2015 r.
2. Dr Barbara Kowalska (Instytut Historii) „Kobiety w średniowieczu”, 18 listopada 2015 r.
3. Dr hab. Adam Regiewicz, prof. AJD (Instytut Filologii Polskiej) „Katedra – od kultury średniowiecza do nowych mediów”, 25 listopada 2015 r.
4. Dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. AJD (Instytut Filologii Polskiej) „Nieznana przeszłość Marii Skłodowskiej-Curie (o chemii i literaturze w XIX wieku)”, 9 grudnia 2015 r.
5. Prof. dr hab. Tadeusz Srogosz (Instytut Historii) „Staropolskie uciechy stołu”, 16 grudnia 2015 r.
6. Dr Katarzyna Milik (Instytut Historii) „Narzędzia kar i tortur w średniowiecznym i nowożytnym wymiarze sprawiedliwości”, 13 stycznia 2016 r.
7. Dr hab. Maria Lesz-Duk, prof. AJD (Instytut Filologii Polskiej) „Neologizmy w poezji Mirona Białoszewskiego”, 28 stycznia 2016 r.
8. Dr hab. Bartosz Mańczyński (Instytut Filologii Polskiej) „Poezja i dobroświe współczesności”, 3 lutego 2016 r.,
9. Dr Anna Czerniecka-Haberko (Instytut Historii) „Zygmunt August „od przodu i tyłu”, 10 lutego 2016 r.
10. Dr Violetta Jaros (Instytut Filologii Polskiej) „Kształtowanie się antropimii polskiej (imiona i nazwiska współczesnych Polaków)”, 2 marca 2016 r.
11. Dr Joanna Warońska (Instytut Filologii Polskiej) „XX-wieczna literatura za pan brat ze współczesną fizyką. O kilku polskich utworach”, 9 marca 2016 r.

Dr hab. Adam Regiewicz, prof. AJD z wykładem w LO im. R. Traugutta

NIE TYLKO DLA CZECHOFILÓW

„Siedzi bliscy czy dalecy? Kontakty czesko-polskie na przestrzeni wieków” – taki tytuł nosi wystawa, którą można było w grudniu i lutym

Wystawa poświęcona kontaktom polsko-czeskim

zwiedzać w holu rektorskim budynku AJD (przy ul. Waszyngtona 4/8). Składają się na nią plansze, informują o siedztwie Polaków i Czechów: sukcesach, porażkach, wspólnych przedsięwzięciach i zawirowaniach na przestrzeni ponad tysiąca lat wspólnej historii. Wśród prezentowanych postaci można było odnaleźć m.in.: Vaclava Havla i Lecha Wałęsę podczas spotkania w 1990 roku, Ryszarda Siwca (Polaka, który dokonał aktu samospalenia w proteście po wejściu wojsk Układu Warszawskiego do Czechosłowacji). Niedaleko tego umieszczono plansze m.in. z wydarzeń takich jak: mecz w hokeja Polska-Czechy czy wkroczenie wojsk polskich do Czeskiej Cieszyna w 1938 roku. Były również plansze dokumentujące wydarzenia sięgające średniowiecza i wspólne walki w bitwie pod Grunwaldem – pokazał to Jan Matejko, umieszczając na swoim sławnym obrazie Jana i Łukę. Był też nieco rozluźniony dramatyczny kontekst, odnaleźć można było na jednym z plakatów cenionego w Polsce czeskiego barda Jaromira Nohavice.

Do czasu wystawienia w Częstochowie ekspozycję widzieli już mieszkańcy Pragi. Z Częstochowy pojechała do Opatowa. Organizacją zajęła się Fundacja „Silva Rerum Polonarum” nowy motyw Adam Orlewicz. W gronie partnerów znaleźli się: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wydział Filologiczno-Historyczny AJD w Częstochowie, Wydział Filozoficzny Uniwersytetu w Ostrawie. Koncepcję wystawy opracowali: mgr Michał Michalski, prof. Ales Zaricky, prof. Agnieszka Czajkowska, dr Krzysztof Czajkowski. Autorem tekstów jest prof. Marek Cetwiński.

WSPÓŁPRACUJEMY Z GALERIĄ MUZEALNĄ W ZAWIERCIU

10 listopada 2015 roku w zawierciańskiej Galerii Muzealnej im. Leszka Dutki odbyła się II Zawierciańska Noc Muzeum. Organizatorzy przygotowali bogaty program artystyczny, a mieszkańcy Zawiercia mieli okazję spędzić wieczór pełen kulturalnych atrakcji. Jednym z najważniejszych punktów uroczystości było podpisanie umowy o współpracy między Galerią a Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie. Głównym uczestnikiem umowy jest Instytut Historii. Pracownicy Instytutu zobowiązali się służyć merytoryczną pomocą w organizacji muzeum w Zawierciu, w zamian Galeria zgodziła się m.in. promować kierunki Wydziału Filologiczno-Historycznego Akademii im. Jana Długosza wśród młodzieży zawierciańskiej.

Umowę podpisali ze strony Galerii prezydent Zawiercia Witold Grim, ze strony Akademii im. Jana Długosza dziekan Wydziału Filologiczno-Historycznego prof. dr hab. Agnieszka Czajkowska. Postanowienia umowy przygotowali Pełnomocnik Prezydenta Miasta Zawiercie ds. dokumentowania

Akademicy inauguruje współpracę z Galerią

tradycji miasta i dorobku artystycznego, Grażyna Ferdyn i adiunkt w Instytucie Historii AJD w Częstochowie dr Tomasz Ładoń.

NASZ ZESPÓŁ BADAWCZY DOSTRZEŻONY PRZEZ ITAA!

W najnowszym numerze Biuletynu „The Script” wydawanego w Stanach Zjednoczonych przez Międzynarodowe Towarzystwo Analizy Transakcyjnej (*International Transactional Analysis Association*) ukazał się artykuł prezentujący zespół Badawczy Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej, który od 2010 roku działa na Wydziale Pedagogicznym Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. To niebywałe wyróżnienie, ponieważ dzięki tej publikacji działalność Zespołu została dostrzeżona przez wyjątkowo szerokie grono.

Należy zauważyć, że stworzona w latach 50. ubiegłego wieku przez Erica Berne’a analiza transakcyjna (AT) jest teorią osobowości służącą osobistemu rozwojowi i zmianie, które mogą być realizowane w 4 przestrzeniach: psychoanalitycznej, organizacyjnej, doradczej i edukacyjnej. Warto zaznaczyć, że od samego początku AT cieszy się zainteresowaniem nie tylko praktyków, ale również przedstawicieli świata nauki, dla których stanowi ona teorię naukową. Wśród grup zainteresowanych dokonywaniem eksploracji badawczych w ujęciu analizy transakcyjnej znalazł się jedyny w Polsce, założony przez prof. AJD dr. hab. Jarosława Jagiełłę, Zespół Badawczy Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej. Warto zauważyć, że Zespół ten w ciągu pięciu lat swojego istnienia stworzył czasopismo naukowe „Edukacyjna Analiza Transakcyjna” (znajdując się na liście B czasopism punk-

towanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego), spod pióra jego członków wyszło 7 recenzowanych monografii

naukowych, a także wypromowane zostały dwie rozprawy doktorskie. To wszystko, jak się okazuje, nie mogło ująć uwadze zagranicznych sympatyków analizy transakcyjnej. Co ciekawe, w krótkim odstępie czasu od publikacji prezentacji Zespołu – próbą o nawiazanie współpracy wystosowali przedstawiciele zarówno Międzynarodowego, jak i Europejskiego Towarzystwa Analizy Transakcyjnej – analitycy transakcyjni z Oxfordu, Ipswich oraz Wiednia. Przyszłością może zaowocować ciekawymi projektami, które – jak ufamy – staną się już reklamą tak Zespołu, jak i AJD.

Zapraszamy do lektury prezentacji o Zespole Badawczym Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej: <https://www.itaaworld.org/sites/default/files/itaa-pdfs/the-script/script-2016/ITAA%20The%20Script%202016-02.pdf>

Adrianna Sarnat-Ciastko

ROZMOWY O WSPÓŁPRACY Z UKRAIŃCAMI

JM Rektor AJD dr hab. inż. Zygmunt Błk, prof. AJD spotkał się z przedstawicielami uczelni z Ukrainy: Haliną Bevz (doktor nauk psychologicznych, Katedra Psychologii Ogólnej i Praktycznej Uniwersytetu Zarządzania Oświaty Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych w Kijowie), Andżelą Oleksandriwną (doktor nauk pedagogicznych, kierownik Katedry Pedagogiki Socjalnej Sumskiego Uniwersytetu Pedagogicznego im. A. Makarenki) oraz Niną Czerniawską (prezes Sumskiej Wojewódzkiej i Miejskiej Organizacji „Centrum wsparcia i rozwoju rodzin Kalinowe Grono). W spotkaniu uczestniczyła również dr Monika Gnyp-Kowalczyk z Wydziału Pedagogicznego AJD. Zapoznano się z dorobkiem obu Uczelni, przedstawiono wzajemne plany rozwoju. Ważną deklaracją było zapewnienie o potrzebie nawiązania współpracy pomiędzy AJD a uczelniami z Sum.

Spotkanie odbyło się 19 lutego w siedzibie Powiatu Częstochowskiego. Jego gospodarzem był wicestarosta częstochowski Henryk Kasiura.

Pamiętamy zdjęcie z delegacji z Ukrainy

NAGRODA WYDAWNICTWA PETER LANG DLA PRACOWNIKA IFO

Dr Anna Cholewa-Purga³ została laureatk¹ międzynarodowego konkursu dla m³odych naukowców, zorganizowanego przez Wydawnictwo Peter Lang, specjalizuj¹ce się w promocji nauk humanistycznych i spo³ecznych. Konkurs rozstrzygnięto w grudniu 2015 r. Spośród zg³oszeń kilkuset m³odych naukowców z Niemiec, Austrii, Skandynawii, Turcji i Polski wy³oniono dwóch laureatów z każdej dziedziny. Monografia doktorska dr Anny Cholewy-Purga³ pt. *Psychotherapeutic properties of fantasy literature in the works of the Inklings and of U. K. Le Guin* otrzymała I miejsce wśród prac humanistyczno-spo³ecznych i zostanie opublikowana przez Wydawnictwo Peter Lang w tym roku. To wielki sukces naszej Akademii, która znalazła się w gronie takich ośrodków nauki, jak: Uniwersytety w Wiedniu, Berlinie, Getyndze, Mannheim, Kolonii, Flensburgu czy

Regensburgu. Jest to także ważne osiągnięcie Instytutu Filologii Obcych, którego dyrekcja i pracownicy wspierali laureatkę w przygotowaniu

tej monografii, a zwłaszcza Zakładu Filologii Angielskiej, kierowanego przez dr O. Glebov¹. Do tego sukcesu przyczyniła się również znacznie dr hab. prof. AJD Bogusław Bierwiczek, jeden z recenzentów rozprawy.

Wyniki konkursu s¹ zamieszczone na stronie Wydawnictwa w j. niemieckim: <http://www.peterlang.com/index.cfm?cid=5>

O CZĘSTOCHOWIE I JEJ ZWIĄZKACH Z REGIONEM

Z końcem 2015 roku powstał trójki¹t partnerski pomiędzy Politechnik¹ Częstochowsk¹, Studenckim Kołem Naukowym „Uranos” AJD oraz firm¹ Pracownia Badawcza Maja Jezierska-Górniak. Jego celem jest przeprowadzenie badania „Zwi¹zki mieszkańców regionu z Częstochow¹”. Badanie, którego kierownikiem naukowym był dr hab. Konrad G³ębocki, prof. PCz, miało na celu zbadanie zwi¹zków mieszkańców ośmiu powiatów wokół Częstochowy z największymi miastami w regionie, w tym z Częstochow¹. Badanie zorganizowała i koordynowała profesjonalna firma badawcza, natomiast w roli ankieterów sprawdzili się między innymi studenci kierunku analityka i kreatywność spo³eczna (WFH AJD). Ich reprezentantem była Marzena Grabińska z SKN „Uranos”. Za pomocą telefonicznych i elektronicznych zaproszeń do wzięcia udziału w badaniu udało się pozyskać 1209 wypełnionych ankiet internetowych (spe³nial¹ych przyjęte kryteria doboru próby). Faza terenowa trwa 3 tygodnie (na przełomie stycznia – lutego 2016 roku). Objęła obszar powiatów: częstochowskiego, k³obuckiego, lublinieckiego, myszkowskiego, pąjczańskiego, radomszczańskiego, wieluńskiego, zawierciańskiego. W kolejnym etapie ankiety zostały zakodowane i poddane analizie statystycznej. Za to odpowiada firma Pracownia Badawcza. Na podstawie zmiennych została też utworzony wskaźnik siły zwi¹zku przebadanych mieszkańców regionu z Częstochow¹. Materiał w wersji „surowej” został przekazany dr. hab. prof. PCz Konradowi G³ębockiemu do dalszej analizy naukowej.

Przewidziane jest również podsumowujące spotkanie z członkami SKN „Uranos”. Ma ono na celu zaprezentowanie wyników badania i pokazanie etapów pracy nad zebrany materiałem. Wszystkie strony biorące udział w projekcie wyrażają zadowolenie ze współpracy, co jest dobrym znakiem na przyszłość, jeśli chodzi o dalsze wspólne działanie w obszarze badawczym.

CIEKAWY GOŚĆ W IWFTiF

Instytut Wychowania Fizycznego, Turystyki i Fizjoterapii gościł znanego reżysera Krzysztofa Zanussi (15 grudnia). Gość wygłosił wykład zatytułowany „Jak zjeść ciastko i je mieć?”.

Reżyser Krzysztof Zanussi

UROCZYSTA PROMOCJA DOKTORSKA I WRĘCZENIE DYPLOMÓW DOKTORA

W trakcie *Œwięta Uczelni* odby³a siê uroczystoœæ wręczenia dyplomów doktora. Na mocy uchwa³ Rady Wydzia³u Filologiczno-Historycznego i Wydzia³u Matematyczno-Przyrodniczego stopnie naukowe doktora otrzymali:

1. **Pawe³ Kazimierz Michalski**, który przedstawi³ rozprawê doktorsk¹ pt.: „Obraz Wojny Obronnej 1939 r. w œwietle ówczesnej prasy polskiej”, przygotowan¹ pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Dubickiego;
2. **Agnieszka Zofia Kocela**, która przedstawi³a rozprawê doktorsk¹ pt.: „Analiza nanostruktury polimerowych soczewek kontaktowych z wykorzystaniem spektroskopii czasów Ÿycia pozytonów PALS”, przygotowan¹ pod kierunkiem dra hab. Jacka Filipeckiego, prof. AJD, i promotora pomocniczego – dra n. med. Witolda Korzekwy;
3. **Agata Urszula Boral**, która przedstawi³a rozprawê doktorsk¹ pt.: „Polityka kulturalna w³adz miejskich Czêstochowy w okresie miêdzywojennym”, przygotowan¹ pod kierunkiem dr hab. Janusza Spyry, prof. AJD;
4. **Ewa Maria Kajdañska**, która przedstawi³a rozprawê doktorsk¹ pt.: „Dzia³alnoœæ polityczno-spo³eczna Stanis³awa Józefa Dubois”, przygotowan¹ pod kierunkiem prof. dra hab. Henryka Œwiêka;
5. **Malwina Anna Siewier**, która przedstawi³a rozprawê doktorsk¹ pt.: „Policja w systemie bezpieczeñstwa województwa œl¹skiego w latach 1922-1939”, przygotowan¹ pod kierunkiem prof. dra hab. Henryka Œwiêka;
6. **ks. Pawe³ Cezary Kostrzewski**, który przedstawi³ rozprawê doktorsk¹ pt.: „Represje wobec Koœcio³a czêstochowskiego w tzw. Kraju Warty w okresie okupacji niemieckiej 1939-1945”, przygotowan¹ pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Dubickiego;
7. **£ukasz Kopera**, który przedstawi³ rozprawê doktorsk¹ pt.: „Szkolnictwo parafialne u Kanoników Regularnych Laterañskich obediencji mstowskiej, k³obuckiej i krzepickiej w XVII i XVIII wieku”, przygotowan¹ pod kierunkiem prof. dra hab. Andrzeja Stroynowskiego.

Nowi doktorzy AJD

NAGRODA KLIO DLA DOKTORANTA INSTYTUTU HISTORII

26 listopada przy okazji rozpoczęcia XXIV Targów Ksi¹ Ÿki Historycznej w Sali Balowej Zamku Królewskiego odby³o siê uroczyste wręczenie Nagród Klio przyznawanych przez Stowarzyszenie Wydawców Ksi¹ Ÿki Historycznej za najlepsze publikacje historyczne wydane w mijaj¹ cym roku. Tym razem duży sukces odnieœli przedstawiciele Instytutu Historii AJD. Doktorant Instytutu, mgr Mariusz Kolmasiak otrzyma³ jedn¹ z 4 równorzêdnych nagród w kategorii Varsaviana za monografiê „Belweder oraz jego mieszkańcy i uŸytkownicy (1818-2014)”, opublikowan¹ w 2014 r. w Czêstochowie przez wydawnictwo Taurus. Dyplom wręczy³ laureatowi wiceprezydent M. St. Warszawy W³odzimierz Paszyñski.

W kategorii edytorskiej jedno z kilku równorzêdnych wyróżnieñ otrzyma³ Zamek Królewski w Warszawie za piêknie wydanê w wersji polskiej i angielskiej monografiê pt. „Joannici i ich zwi¹zki z ziemiami polskimi/The Orders of St. John and their ties with Polish Territories”, red. Przemys³aw Mrozowski, Przemys³aw Deles, Warszawa

2014. Autork¹ rozdzia³u pt. „Joannici w œredniowiecznej Polsce” jest prof. Maria Starnawska z Instytutu Historii.

Mgr Mariusz Kolmasiak
i dr hab. Maria Starnawska, prof. AJD

KONFERENCJA W ŁUCKU

W dniach 1 i 2 grudnia 2015 roku przebywała w Łucku delegacja Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Przedstawiciele Wydziału Filologiczno-Historycznego tej uczelni, dziekan – dr hab., prof. AJD Agnieszka Czajkowska, dyrektor Instytutu Filologii Polskiej – dr hab., prof. AJD Adam Regiewicz oraz dr Krzysztof Czajkowski uczestniczyli w konferencji naukowej poświęconej zmarłemu przed rokiem ukraińskiemu poecie i literaturoznawcy Jewhenowi Swerstiukowi. Delegacja przyjechała w związku z podpisaniem w czerwcu tego roku umowy o współpracy między Wołyńskim Narodowym Uniwersytetem im. Łesi Ukrainki w Łucku i Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie na zaproszenie dziekana Wydziału Filologicznego prof. Jurija Hromyka i środowiska polonistycznego w Łucku. Przedmiotem spotkania było nawiazanie współpracy pomiędzy Wydziałami, która obejmie wymianę studentów i nauczycieli akademickich, organizację konferencji naukowych i pobytów studyjnych w Polsce i na Ukrainie oraz podjęcie wspólnych badań naukowych. Podczas pobytu goście z Polski przedstawili swoją jednostkę naukową (historia, obecnie prowadzone prace naukowe, sukcesy i możliwości rozwoju) oraz wygłosili wykłady na temat średniowieczności w kulturze współczesnej i możliwości badań komparatystycznych zorientowanych na kategorię dawności (prof. Adam Regiewicz) oraz romantycznej prowincji z uwzględnieniem wołyńskiej twórczości literackiej i plastycznej Józefa Ignacego Kraszewskiego (dr Krzysztof Czajkowski). Wymienili także swoje doświadczenia

czenia dydaktyczne z doc. Julii Wasejko reprezentującej środowisko łuckiej polonistyki.

Pobyt delegacji w Łucku objęty był troskliwą opieką ze strony Konsulatu Generalnego RP, konsul Krzysztof Sawicki zaprezentował przed gośćmi z Polski główne kierunki działań polskiej dyplomacji kulturalnej i naukowej na Ukrainie oraz przedstawił efekty pracy łuckiej placówki. Dzięki zaangażowaniu ze strony gospodarzy i polskiego konsulatu goście mogli podziwiać łucką starówkę z zamkiem oraz zapoznać się z terenami miasta i ludźmi.

Agnieszka Czajkowska

ZGROMADZENIE OGÓLNE EUROPEAN POLYSACCHARIDE NETWORK OF EXCELLENCE

W dniach 2-5 lutego br. dr hab. Janusz Kapuśniak, prof. AJD – dziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego uczestniczył w Zgromadzeniu Ogólnym European Polysaccharide Network of Excellence (EPNOE), które odbyło się w Sophia-Antipolis (Francja). W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele 26 uczelni, instytutów naukowych oraz firm – członkowie regularni i wspomagający EPNOE. Poza sprawami bieżącymi zatwierdzono plan aktywności na 2016 rok, m.in. omówiono: zasady współpracy z trzema dużymi klastrami naukowymi Céréales Vallée (Francja), BioEconomy (Niemcy) oraz Polintegra (Polska), głównie w kierunku wzajemnej promocji w obszarze R&D; postępy w organizacji EPNOE 2nd International Junior Scientists meeting, który odbędzie się w dniach 13-14 października br. w Sophia-Antipolis (Francja) oraz 5th International Polysaccharide Conference, która odbędzie się w Erfurcie (Niemcy) we wrześniu 2017 r.; możliwości zwiększenia mobilności młodych pracowników nauki pomiędzy członkami EPNOE; nawiazanie współpracy z Ame-

rican Chemical Society oraz krajami Ameryki Południowej; szanse na zwiększenie udziału członków EPNOE w Bio-based Industries Consortium (BBI). W trakcie spotkania prof. Kapuśniak odbył pięć indywidualnych rozmów zorganizowanych w formie face-to-face z przedstawicielami University of Aveiro (Portugalia); Center of Excellence for Polysaccharide Research, Friedrich Schiller University of Jena (Niemcy); „Petru Poni” Institute of Macromolecular Chemistry (Rumunia); ETH Zürich (Szwajcaria) oraz firmy Cargill R&D Centre Europe (Belgia). W wyniku przeprowadzonych rozmów pojawiła się szansa na wysłanie po dwóch doktorantów na staże naukowe do instytutów naukowych w Niemczech i Rumunii. Staże te będą mogły być sfinansowane przez EPNOE. Kolejnych dwóch studentów/doktorantów będzie mogło wyjechać do Uniwersytetu w Aveiro w ramach programu Erasmus+.

MOŻLIWOŚCI WSPÓŁCZESNEJ KRYMINALISTYKI

9 marca dr insp. Waldemar Krawczyk – dyrektor Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji przedstawił wykład zatytułowany „Polskie CSI, czyli co potrafi współczesna kryminalistyka”. Wykład prezentowany był w trakcie Seminarium Naukowego Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie i zorganizowany został w związku z planami uruchomienia w Akademii kierunku studiów „Kryminalistyka i Systemy Bezpieczeństwa”.

W trakcie wykładu dr insp. Waldemar Krawczyk przedstawił swoją jednostkę, która prowadzi obecnie działalność dwukierunkową: z jednej strony pełni funkcję laboratorium Policji, a z drugiej realizuje często wieloetapowe i skomplikowane projekty badawczo-rozwojowe z różnych dziedzin związanych z kryminalistyką. W ramach prac zleconych przez Komendanta Głównego Policji, finansowanych przez MSWiA Instytut wydaje specjalistyczne opinie w zakresie kilkunastu dyscyplin kryminalistycznych (m.in. dotyczących daktyloskopii, fonoskopii, zapisów wizualnych, badań poligraficznych, chemicznych i biologicznych). W ramach prac badawczych CLKP realizuje aktualnie 14 różnych rodzajów projektów, finansowanych głównie przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Warto podkreślić, że te przedsięwzięcia, pomimo bardzo zróżnicowanych dziedzin (od biologii po mechanoskopie), kończą się wdrożeniem innowacyjnych metod badawczych lub powstaniem nowych urządzeń wykorzystywanych później w rutynowych działaniach kryminalistycznych. Instytut prowadzi również wiele projektów w zakresie genetyki śladowej. Dzięki jednemu z nich możliwe stało się określenie na podstawie

Podczas wykładu dr. insp. Waldemara Krawczyka

analizy profilu DNA nie tylko poci, ale również wieku sprawców lub ofiar, z dokładnością do 3 lat. Najnowszym osiągnięciem CLKP jest możliwość stworzenia portretu genetycznego, który oprócz informacji na temat poci i wieku określa koloru oczu i włosów, tendencje do śysienia (w przypadku mężczyzny), a nawet region pochodzenia osoby, która pozostawiła ślad biologiczny (krew, ślina, sperma).

Wykład był niezwykle interesujący i cieszył się bardzo dużą popularnością. Wzięło w nim udział ponad 115 osób, w tym Władze Rektorskie i Dziekańskie, pracownicy nauki Akademii, studenci i uczniowie z nauczycielami (z I LO im. J. Słowackiego).

Marcin Sosnowski

NOWE MATERIAŁY SKROBIOWE DLA PRZEMYSŁU OPAKOWAŃ I PAPIERNICTWA

Zespół naukowców z Instytutu Chemii, Ochrony Środowiska i Biotechnologii pod kierunkiem dr hab. Janusza Kapuśniaka, prof. AJD zakończył badania w ramach projektu o akronimie SKROBIOMAT. Projekt, którego celem była modyfikacja i funkcjonalizacja surowców biopolimerowych pochodzących z przemysłu zbożowo-młynarskiego w kierunku otrzymania materiałów nowej generacji dla przemysłu opakowań i papiernictwa, realizowany był przez ponad trzy lata przez konsorcjum utworzone przez Akademię im. Jana Długosza, Instytut Biopolimerów i Włókien Chemicznych w Łodzi, COBRO-Instytut Badawczy Opakowań w Warszawie oraz jednego z cenionych na rynku producentów wyrobów zbożowych. Badania finansowane były w ramach I Programu Badań Stosowanych przez

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. W ramach projektu stworzono rozwiązania technologiczne, które pozwalają wykorzystać surowiec skrobiowy produkowany przez partnera przemysłowego jako komponent służący do produkcji opakowań zgodnych z wymaganiami zrównoważonego rozwoju, jak również funkcjonalnych klejów dla przemysłu papierniczego. Teraz przed wykonawcami projektu staje wyzwanie związane z promocją, wdrożeniem i komercjalizacją wyników badań. Zainteresowanie mediów już jest widoczne. Gociami Instytutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych była ekipa Telewizji Polskiej, a zrealizowany reportaż można oglądać pod adresem:

<http://lodz.tvp.pl/24122741/opakowania-z-maki>

DOKTORANCI Z INSTYTUTU PEDAGOGIKI AJD NA SŁOWACJI

Na początku tego roku akademickiego doktoranci z Instytutu Pedagogiki AJD zostali zaproszeni przez władze Uniwersytetu w Trnawie: prof. dr hab. inż. Blanka Kudláèová (Prorektor ds. Rozwoju) oraz prof. dra hab. Andreja Rajskego (Prodzikana ds. Nauki Wydziału Pedagogicznego) do udziału w V Międzynarodowej Konferencji Naukowej Doktorantów, którą organizował Wydział Pedagogiczny niniejszej uczelni. Celem tego naukowego wydarzenia, którego temat brzmiał: *Aktualne teorie i problemy badawcze w koncepcji prac doktorskich z zakresu pedagogiki*, było poinformowanie społeczności akademickiej i szerszej opinii publicznej o zagadnieniach teoretycznych i wynikach prac naukowych podejmowanych w ramach konstruowania dysertacji, jak również dyskusja z ekspertami, którzy przedstawiali swoją opinię o koncepcji badań doktorskich każdego z prelegentów.

W konferencji, która odbyła się 5 lutego 2016 roku, czynny udział wzięło trzech doktorantów z Zakładu Podstaw Pedagogiki AJD: mgr Anna Irasiak (doktorantka na Wydziale Pedagogicznym Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu), która wygłosiła referat zatytułowany *Główne problemy edukacji języka migowego w Polsce*; mgr Katarzyna Zalas (doktorantka na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego), która wygłosiła referat zatytułowany *Częstochowskie szkolnictwo powszechne w dwudziestoleciu międzywojennym. Charakterystyka projektu badań*; mgr Karol Motyl (doktorant na Wydziale Pedagogicznym Akademii Ignatianum w Krakowie), który wygłosił referat zatytułowany *Teoria strukturalizacji czasu*

w analizie transakcyjnej jako podstawa teoretyczna badania życia szkoły. Każdy z wystąpień zawierał takie elementy, jak podanie tematu pracy doktorskiej i uzasadnienie jego wyboru, charakterystyka wykorzystanej teorii i ustalenia terminologiczne, przegląd istniejących badań na podjęty temat wraz z opisem założeń metodologicznych badań własnych.

W grupie ekspertów oceniających prezentowane projekty badań doktorskich znaleźli się: prof. dr inż. Blanka Kudláèová, dr Naïa Bizová, dr Martin Brestovanský, dr Anna Sádovská, dr Miroslava Adamík-Šimegová. Przedstawione koncepcje spotkały się zarówno z dużym zainteresowaniem słuchaczy, jak i zostały bardzo dobrze ocenione przez grono specjalistów. Każdy z projektów został określony jako bardzo ciekawy, nowatorski, dobrze osadzony w teorii naukowej, jak i właściwie skonstruowany w płaszczyźnie metodologicznej.

Owoce wyjazdu, prócz wymiany bezcennych doświadczeń oraz miłych wspomnień związanych z ciepłym przyjęciem i gościnnością organizatorów konferencji, będzie publikacja w języku angielskim, w której znajdzie się artykuł naukowy doktorantów z Instytutu Pedagogiki AJD.

Magistrowie Anna Irasiak, Karol Motyl i Katarzyna Zalas podczas pobytu na Słowacji

NAGRODZONA INTERDYSCYPLINARNA PRACA NAUKOWA

Podczas konferencji „The Science of Pain and its Management 2015” w Wielkiej Brytanii Komisja Naukowa EuroScicon 2015 wyróżniła interdyscyplinarną pracę badawczą pracowników Akademii im. Jana Długosza, autorstwa: dr. hab. Jacka Włosa, prof. AJD, dr. n. hum. Doroty Ortenburger, dr. n. med. Marka Kluszczyńskiego (Musculoskeletal pain problem contra selected

characteristics of personality). W IWFTiF kontynuowany jest kolejny etap longitudinalnych badań przedstawionych przez dr. hab. Jacka Włosa, prof. AJD w Masaryk University, w ramach 10th Science International Conference on Kinanthropology in Brno (The comparison of the strategies used by patients in chronic pain therapy and people performing taekwondo).

TRZY SPOJRZENIA. RYSUNEK-FOTOGRAFIA-GRAFIKA

2 marca w Sali wystawowej Akademii im. Jana Długosza przy al. Armii Krajowej 36a w Częstochowie odbył się wernisaj *Trzy spojrzenia. Rysunek-Fotografia-Grafika*. Trzech autorów: Ewelina Dziewońska-Chudy, prof. Bartosz Mańczyński i Elżbieta Hak zaprezentowali swoje prace plastyczne, graficzne i fotograficzne. Wszyscy związani s¹ z Instytutem Filologii Polskiej AJD, co podkreśli³ w swoim przemówieniu prof. Adam Regiewicz, który wprowadzi³ wszystkich goœci w tematykê wystawy. Oczywicie g³ównym tematem prac fotograficznych, graficznych oraz rysunków jest spojrzenie na œwiat, otaczaj¹c¹ nas rzeczywistoœæ, która jest przetwarzana i rólnorodnie odczytywana:

Ludzkie spojrzenie moŹna porównaæ do zwierciad³a, które odbijaj¹c rzeczywistoœæ ukazuje j¹ zawsze pod jakimœ k¹tem i w pewnym stopniu zniekszta³ca. Na granicy tego zniekszta³cenia próbuje niekiedy zamieszkaæ sztuka. (Opr. Ela Hak, Bartosz Mańczyński)

Prace graficzne i fotograficzne Eweliny Dziewońskiej-Chudy maj¹ charakter kalejdoskopu spojrzeñ. Autorka chcia³a zaprezentowaæ œwiat, który jest podobny do optycznego obrazu w kalejdoskopie. Jej prace prezentuj¹ rólno-barwne figury i ksztal³ty, jednocześnie bardzo symetryczne. Niektóre podobne s¹ do œwiata bakterii, ich niezwykle i interesuj¹cych ksztal³tów, a jeszcze inne przypominaj¹ pastelowe obrazy.

D³ugopisowe wizje ElŹbiety Hak to mroczna deformacja rzeczywistoœci, w której osadzone jest cz³owiekopodobny „Inny”. Mrok jest jego otoczeniem, a wyznacznikiem wszystkich prac pozostaje samotnoœæ. Na obrazach moŹna zobaczyæ kontrastowe po³¹czenia niebieskiej barwy z czarn¹ oraz przekszta³con¹ wersjê wizerunku Ma³ego Ksiêcia:

Autorzy wystawy: Ewelina Dziewońska-Chudy, prof. Bartosz Mańczyński i ElŹbieta Hak

Podczas wernisaju

NAGRODA ZA DOSKONAŁE ZDJĘCIE

Z przyjemnoœci¹ informujemy, Źe fotografia Aleksandry Szczygie³, studentki II roku studiów II st. Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych ze specjalizacji: Fotografia (prowadz¹cy: prof. AJD Jerzy Piwowski) zosta³a wyrólziona w konkursie Sony World Photography Awards 2016 w kategorii: Open - People. Pracê, bêd¹c¹ czêœci¹ przygotowywanego dyplomu artystycznego i zauwaŹon¹ poœród 200 000 zg³oszonych zdjêæ moŹna obejrzeæ na stronie: <http://worldphoto.org/images/image-gallery/31801/?page=3>

Abstrakcyjne wizje ods³aniaj¹ wiele znaczeñ i emocji. Dominuj¹cym wydaje siê byæ jednak mrok, przesi¹knietym uczuciem innoœci. A za innoœci¹ pod¹ga samotnoœæ bêd¹ca jej odwieczn¹ towarzyszk¹... Z rysunków wy³¹niania siê ekspresja wyrazu, bêd¹ca dowodem na emocjonalnoœæ autorki. Jej technika chwilami przywodzi na myœl sztukê graffiti, a niektóre kojarz¹ siê ze œwiecnymi freskami. Kontrastowe po³¹czenia, czêste deformacje i zniekszta³cenia, a takŹe kolorystyka przywo³uj¹ skojarzenia nie tylko z samotnoœci¹ czy cierpieniem... (opr. Sylwia Wzi¹tek)

Fotografie prof. Bartosza Mańczyńskiego s¹ zapisem odbytych wypraw rowerowych i ich wyznacznikiem jest natura. Po³¹czy³ pasjê z fotografi¹, aby ukazaæ piêkno œwiata (przestrzeni natury). Wed³ug chiñskiego przys³owia: „Nie moŹna zatrzymaæ adnego dnia, ale moŹna go nie straciæ”. W³aœnie za pomoc¹ ma³ego aparatu prof. Bartosz Mańczyński utrwali³ swoje spojrzenie na œwiat, którego wyznacznikiem jest niezwykle przyrody i wszystkich jej elementów (w tym architektonicznych).

WYSTAWA DRZEWORYTÓW W BIBLIOTECE GŁÓWNEJ

Zbiory drzeworytów zgromadzone na wystawie,
fot.: arch. BG AJD

W lutym 2016 r. w sali wystawowej Biblioteki Głównej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie została otwarta wystawa pt. „Drzeworyty w zbiorach Biblioteki Głównej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie”. Ekspozycja prezentuje drzeworyty sztorcowe (inaczej poprzeczne). Do wykonania takiego rysunku wykorzystuje się deskę ciętą w poprzek pnia – stąd nazwa – skądaj się z posklejanych małych klocków. Całoklocka jest cięta rylcem w twardym drewnie (tj. bukszpan czy dzika grusza). Biblioteka posiada 112 jednostek inwentarzowych tego rodzaju drzeworytów.

Wśród zaprezentowanych materiałów znalazły się drzeworyty przedstawiające Częstochowę i jej okolice, ale również: portrety, sceny rodzajowe oraz pejzaże. Drzeworyty pochodzą z dziewiętnastowiecznych czasopism – „Kłosy”, „Tygodnik Ilustrowany” oraz „Biesiada Literacka”. Treść wymienionych pism obejmowała szeroki wachlarz zagadnień. Publikowano w nich powieści pisarzy polskich i zagranicznych, poezję, jak również artykuły poświęcone zagadnieniom społeczno-moralnym, filozofii, literaturze, sztuce, historii, polityce, naukom przyrodniczym oraz wynalazkom technicznym. Walory estetyczne tych periodyków podnosiły zamieszczone w nich reprodukcje drzeworytnicze. Były to najczęściej portrety, sceny historyczne i rodzajowe, wedy oraz pejzaże. W gablotach zwiedzający mogli zobaczyć fragment bogatego księgozbioru prezentowanej tematyki. Część z nich porusza zagadnienie tworzenia drzeworytów, grafiki prasowej, kolejne tytuły to katalogi wystawowe oraz twórczość różnych artystów. Na uwagę zasługują pozycje na temat oryginalnego drzeworytu japońskiego.

Joanna Bochaczek-Trębska

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Robert Majzner, Tadeusz Dubicki, Andrzej Suchcitz
W labiryncie oskarżeń. „Sprawa majora Tychonia” przed Morskim S’dem Wojennym w Londynie 1942-1943.

Str. 384, oprawa twarda, ISBN 978-83-7455-476-3

Major Jan Henryk Tychon to jedna z najbardziej rozpoznawalnych, a zarazem – dla niektórych – najbardziej kontrowersyjnych postaci przedwojennego wywiadu woj-

skowego Rzeczypospolitej Polskiej. Oficer przez większość uznawany za kompetentnego, byskotliwego, pomysłowego i – co najważniejsze – skutecznie rywalizującego z niemieckimi Abwehr, przez część – za bezwzględniego, pozbawionego skrupułów pozera i pijaka, a przez dwóch jego współpracowników z Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego (SGWP) – nawet za zdrajcę pozostającego na usługach niemieckiego wywiadu. Kim więc był człowiek budzący tak skrajne oceny i emocje oraz które z funkcjonalnych opinii odzwierciedlał stan faktyczny?

Katarzyna Chmielewska
Klasztor i jego problemy w średniowiecznych śląskich i kłodzkich kronikach kanoników regularnych.

Str. 444, oprawa twarda, ISBN 978-83-7455-479-4

Średniowieczne kroniki klasztorne pokazują nam świat widziany zza murów opactw. Obraz świata oglądany z tej perspektywy jest niewątpliwie inny niż ten, jaki można dostrzec z kancelarii biskupiej lub księżęcej czy też zza pulpitu pisarza miejskiego.

W naturalny sposób kronikarze zakonnicy skupiali się na problemach swoich zgromadzeń, samym momencie fundacji, trudnym początku funkcjonowania wspólnoty i zmianach, jakie zachodziły w niej przez cały opisywany okres. Zajmowali ich sprawy duchowe, i doczesne. Dlatego takie mówi nam wiele nie tylko o samych zakonach, lecz i o otaczającym świecie. Pokazują, jakie kwestie były dla autorów najważniejsze, jak chcieli przedstawiać klasztor i jego problemy. Podstawą pracy dr Katarzyny Chmielewskiej są trzy średniowieczne kroniki klasztorne napisane w domach zakonnych kanoników regularnych reguły św. Augustyna mieszczącej się we Wrocławiu, w aganiu i Kłodzku.

„OBŁĘŻENIE JASNEJ GÓRY”

20 listopada w bazylice jasnogórskiej z okazji 360. rocznicy zwycięskiej obrony Jasnej Góry w czasie „potopu szwedzkiego” zabrzmia³ koncert Cecyliañski - kolejny z cyklu „Multimedia Symfonia Gwiazd”.

Podczas koncertu odby³o siê prawykonanie utworu Micha³a Groteckiego, studenta Instytutu Muzyki Akademii im. Jana D³ugosza w Czêstochowie, zatytu³owanego „Obłêżenie Jasnej Góry”. Kompozycja zosta³a napisana na mezzosopran, g³os recytuj¹cy, chór mieszany i orkiestrê symfoniczn¹.

Micha³ Grotecki, m³ody kompozytor, laureat kilku w¹znych nagród, swój utwór skomponowa³ z racji przypadaj¹cej w 2015 roku 360. rocznicy najazdu szwedzkiego na Rzeczpospolit¹ Polsk¹.

Po wys³uchaniu utworu publicznoœæ bardzo licznie zgromadzona w jasnogórskiej bazylice, zgotowa³a m³odemu kompozytorowi kilkunastominutow¹ owacjê na stoj¹co. Na zakoñczenie Micha³ Grotecki na rêce o. Nikodema Kilnara, paulina, krajowego duszpasterza muzyków koœcielnych, przekaza³ partyturê utworu „Obłêżenie Jasnej Góry”. Partytura trafi³a do jasnogórskich zbiorów muzycznych.

W koncercie wyst¹pili:

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Czêstochowskiej oraz po³¹czone chóry:

- Chór Filharmonii Czêstochowskiej „Collegium Cantorum” (przyg. Janusz Siadlak),
- Chór Archikatedry Czêstochowskiej i Wyższego Instytutu Teologicznego w Czêstochowie „Basilica Cantans” (przyg. W³odzimierz Krawczyñski, Zygmunt Nitkiewicz),
- Chór Instytutu Muzyki Akademii im. Jana D³ugosza (przyg. Przemys³aw Jeziorowski), Chór ZSM im. M.J. Źebrowskiego (przyg. Zygmunt Nitkiewicz).

Recytacje wykona³ Antoni Rot, aktor Teatru im. Adama Mickiewicza w Czêstochowie.

Jako soliœci wyst¹pili:

- Ingrida Gapova (sopran),
- Katarzyna Suska (mezzosopran),
- Artur Janda (baryton).

Ca³oœci¹ dyrygowa³ Pasquale Veleno.

Wywiad z Micha³em Groteckim

Marek Makowski: Jesteœmy po prawykonaniu (20 listopada 2015 r.) utworu zatytu³owanego „Obłêżenie Jasnej Góry”. Sk¹d u studenta, cz³owieka m³odego z pewnoœci¹ niedoœwiadczonego, takie umiejêtnoœci jak skomponowanie pow¹znego dzie³a, które na dodatek doczeka³e siê prapremiery w klasztorze na Jasnej Górze?

Micha³ Grotecki: Od kiedy pamietam, muzyka zawsze mi towarzyszy³a i wype³nia³a wolne chwile. Pocz¹tkowo pog³êbia³em swoje muzyczne zainteresowania, uczêszczaj¹c do szko³y muzycznej. Jako dziecko du¿o czasu spêdza³em, œwiczy¹c i improwizuj¹c przy fortepianie. Prze³omem by³ dla mnie 15. rok Źycia. To w³aœnie wtedy, po zobaczeniu filmowej adaptacji powieœci C.S. Lewisa „Opowieœci z Narnii: Lew, Czarownica i Stara Szafa”, zachwycony œcieŹk¹ dŹwiêków¹ z filmu, postanowi³em, Źe zostañê kompozytorem. Od tego momentu dokszt¹cam siê muzycznie. Niezwykle cenne by³y dla mnie teŹ zajêcia z kompozycji, aranŹacji i improwizacji w murach AJD.

Micha³ Grotecki podczas koncertu

MM: Czy utwór wymaga³ du¿o pracy/zaangaŹowania?

MG: Utwór powsta³ w oparciu o opracowan¹ przeze mnie partiê narratora na podstawie dokumentów ze zbiorów biblioteki na Jasnej Górze. Sam proces komponowania muzyki trwa³ ok. p³ó³tora miesi¹ca. Aby byæ wiarygodnym w przekazie, musia³em wpiêrwo poczuæ na w³asnej skórze emocje, jakie mog³y towarzyszyæ obroñcom Jasnej Góry w 1655 r. Obrazy, które kreowa³y siê w mojej wyobraŹni,

„LOGOS” – WYSTAWA W PRACOWNI GRAFIKI UŻYTKOWEJ

„Logos” – wystawa Pracowni Grafiki Użytkowej dr hab. Agnieszki Pó³roli, prof. nadzw. AJD. Uczestnicy wystawy: Agnieszka Pó³rola, Aneta Wojtala, Artur Jastrz¹b, Dawid B¹k, Judyta Kalarus, Marta Kapkowska, Ma³gorzata Kêpiñska, Adam Klimas, Katarzyna Kostrzejowska, Ma³gorzata Krakowska

Tytu³ wystawy – greckie s³owo logos – to pojęcie filozoficzne. Wed³ug stoików „rozum ówiata”. Tak jak Heraklit, tak i stoicy uważali, że wszyscy ludzie s¹ czêœci¹ rozumu ówiata, czyli logosu. Uważali, że cz³owiek to ówiat w miniaturze, czyli mikrokosmos, bêd¹cy odbiciem makrokosmosu. Heraklit stwierdza, że „duszy jest logos sam siebie wspieraj¹cy”. Logos jest s³owem wieloznacznym. Mo¿e oznaczaæ „rozum”, lecz tak¿e „s³owo”, „myœl” i „prawo” (a tak¿e „kolekcja”); pochodzi od czasownika lego, znacz¹cego „liczyæ” (tak¿e „zaliczaæ” oraz „rozumowaæ”), a tak¿e „mówiaæ” i „zbieraæ”, „³¹czyæ”, „uk³adaæ”. St¹d u Heraklita ci, którzy s³uchaj¹ logosu, „maj¹ jeden wspólny ówiat” – s¹ po³¹czeni we wspólnym zrozumieniu.

zosta³y potem „przet³umaczone” na jêzyk muzyki.

MM: S³ysza³em, że interesuje siê pan muzyk¹ filmow¹. Czy w tego rodzaju twórczoœci ma pan ju¿ jakieœ doœwiadczenia, a mo¿e s¹ jakieœ sukcesy?

MG: To prawda, od 15. roku ¿ycia moim niezmiennym celem jest zostanie kompozytorem muzyki filmowej. Obecnie trwaj¹ rozmowy z jednym z portugalskich re¿yserów w kwestii skomponowania przeze mnie œcie¿ki dŹwiêkowej do jego najnowszego filmu.

MM: Jest pan studentem ostatniego roku Instytutu Muzyki AJD. Jakie ma pan plany na przysz³oœæ, a jakie marzenia?

MG: Dochodz¹ mnie g³osy, że ludzie bardzo emocjonalnie prze¿yli koncert na Jasnej Górze. Nie spodziewa³em siê tak ciep³ego przyjêcia przez publicznoœæ. Jest to dla mnie niezwykle motywuj¹ce do dalszej pracy. Obecnie trwaj¹ rozmowy o mo¿liwoœci ponownego wykonania utworu oraz jego nagrania i wydania. Urz¹d Miasta Czêstochowy wyrazi³ wielkie zainteresowanie w tej kwestii. W najbli¿szym czasie planowane jest te¿ nagranie p³yty z moj¹ autorsk¹ piosenk¹ „Fly” oraz jej publikacja w Polsce, we W³oszech, Hiszpanii i Grecji. Nie wyobra¿am sobie, bym móg³ robiæcoœinnego, poniewa¿ pisanie muzyki sprawia mi bardzo wiele przyjemnoœci, a przecie¿ podobno zabawa jest najlepsz¹ miar¹ sukcesu.

MM: Dziêkujê za rozmowê.

Sk¹d wybór takiego pojęcia jako nazwy wystawy? Grafika u¿ytkowa to dziedzina grafiki i drukarstwa artystycznego s³u¿¹ca celom u¿ytkowym. Zwi¹zana jest z rynkiem wydawniczym i reklam¹. Projektowanie graficzne obejmuje plakat, ilustracje, druki okolicznoœciowe, magazyny, gazety, znaczki pocztowe, banknoty, ekslibrisy i liternictwo. Krótko mówia¹c, jest to dziedzina ¿ycia, w której jak w soczewce skupia siê wiele przejawów ludzkiej dzia³alnoœci, tworzc¹c ówiat w miniaturze.

Na wystawie prezentowane s¹ przede wszystkim prace z zakresu grafiki u¿ytkowej, stanowi¹ce najnowsze dyplomowe dzie³a studentów Instytutu Sztuk Piêknych AJD w Czêstochowie, zrealizowane w Pracowni Grafiki U¿ytkowej dr hab. Agnieszki Pó³roli, prof. nadzw. AJD. Oprócz nich na wystawie pokazane zostan¹ rysunki i grafiki cyfrowe.

Wernisa¿ zaplanowano na 12 kwietnia. Mi³oœnicy sztuki spotykali siê w Centrum Promocji M³odych („Willa Genera³a”, al. Wolnoœci 30) w Czêstochowie.

SUKCES MUZYKÓW NA S³OWACJI

12-13 kwietnia w Katolickim Uniwersytecie w Ru¿omberku (S³owacja) odby³ siê konkurs Studencka dzia³alnoœæ artystyczna. Konkurs ten przeznaczony dla studentów kierunków pedagogicznych zorganizowany zosta³ ju¿ po raz trzynasty przez Katedrê Muzyki Wydzia³u Pedagogicznego KU. Wspó³zawodnictwo rozgrywa³o siê w kilku kategoriach: gra na organach, gra na fortepianie, gra kameralna oraz ópiew. Wóród 99 zg³oszonych uczestników z Czech, S³owacji, Wêgier, Rumunii oraz Polski nasz¹ Uczelnia reprezentowa³o troje studentów Instytutu Muzyki. Mi³o odnotowaæ, że wszyscy z nich zostali nagrodzeni:

- Jakub Szmidt z klasy dr hab. Katarzyny Suskiej-Zagórskiej otrzyma³ nagrodê drug¹ w kategorii wokalne,
- Agnieszka Wilk przygotowana przez dr Barbarê Karadkiewicz zdoby³a trzeci¹ nagrodê w kategorii fortepian solo,
- duet fortepianowy Agnieszka Wilk i Olga Owczarek, równie¿ z klasy dr Barbary Karadkiewicz zdoby³ nagrodê drug¹ w kategorii gra na fortepianie na cztery rêce.

Serdecznie gratulujemy!

ORATORIUM O JANIE DŁUGOSZU

Uroczystościom Święta Uczelni (11 grudnia 2015 r.) towarzyszy³ koncert w Filharmonii Czêstochowskiej. Publicznoœæ wys³ucha³a prawykonania oratorium zatytu³owanego „Jan D³ugosz – Dziejopisarz Polski” Juliusza £uciuka. Warto odnotowaæ, æe Święto Uczelni, a wraz z nim uroczysty koncert, zosta³y w znakomitej czêœci poœwiêcone jubileuszowi 600-lecia urodzin patrona Uczelni, Jana D³ugosza.

Jeszcze nim publicznoœæ zasiad³a do wys³uchania koncertu, w foyer odby³a siê uroczystoœæ wrêczenia prof. zw. dr. hab. Marianowi Kisielowi (nowemu doktorowi honoris causa AJD) daru w postaci szkicu jego podobizny. Portret powsta³ w trakcie uroczystoœci, która odby³a siê kilka godzin wczesniej w AJD. Jego autorem jest Micha³ Zacharek – student II roku malarstwa Instytutu Sztuk Piêknych AJD. Innym akcentem by³a towarzyszc¹ca koncertowi wystawa dzie³ pracowników Instytutu Sztuk Piêknych AJD (równie¿ w Filharmonii Czêstochowskiej).

Tu¿ przed rozpoczêciem koncertu odby³a siê uroczystoœæ udekorowania osób zas³u¿onych dla rozwoju kultury. W gronie tym znale¿li siê:

- Odznaka honorowa „Zas³u¿ony dla Kultury Polskiej”: dr Katarzyna Janus (Instytut Filologii Polskiej AJD), dr Przemys³aw Jeziorowski (Instytut Muzyki AJD), Zdzis³aw Sierpiñski,
- Medal „Gloria Artis”: Juliusz £uciuk, dr hab. Katarzyna Suska-Zagórska (Instytut Muzyki AJD),
- Medal MERENTIBUS – (medal miasta Czêstochowy przyznawany najwybitniejszym przedstawicielom œwiata kultury): Juliusz £uciuk.

Uroczysty koncert w Filharmonii Czêstochowskiej

W roli wykonawców wyst¹pili: Katarzyna Suska – mezzosopran, Dariusz Siedlik – baryton, Chór Instytutu Muzyki Akademii im. Jana D³ugosza w Czêstochowie (przygotowanie: Przemys³aw Jeziorowski), Chór Filharmonii Czêstochowskiej „Collegium Cantorum” (przygotowanie: Janusz Siadlak), Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Czêstochowskiej im. Bronis³awa Hubermana pod dyrekcj¹ Jerzego Swobody. Koncert prowadzi³a Anna Stachura-Bogus³awska.

JM Rektor dekoruje dr hab. Katarzynê Susk¹-Zagórsk¹ i dr. Przemys³awa Jeziorowskiego

O dziele...

Jan Długosz – Dziejopisarz Polski należy do tych utworów, których artystycznej postaci oraz przesłania nie sposób w pełni odczytać bez szerszego kontekstu. W tym przypadku chodzi o szczególnie osobisty stosunek kompozytora do tematyki, którą podjął, ujmując w oratoryjną formę. Juliusz Łuciuk przystąpił do pracy ze świadomością, że nowe dzieło – w pierwszym rzędzie hołd złożony Janowi Długoszowi – będzie także naznaczone ważnym pierwiastkiem autobiograficznym, autorefleksyjnym. U jego źródła leży wspólne korzenie obydwu twórców: historycznego kronikarza i współczesnego kompozytora. Obaj urodzili się i wczesne dzieciństwo spędzili w Nowej Brzeźnicy, obaj dojrzewali i studiowali w Krakowie, by później owocami swojej działalności przekroczyć granice. Obaj wreszcie starali się budować i umacniać poczucie narodowej siły, tkwiącej w szacunku dla patriotycznych wartości i dorobku polskiej kultury. Ta emocjonalna więź tematyczną utworu zdecydowała, że o kształt swojego oratorium Łuciuk zadbał także w warstwie literackiej, sam pisząc libretto.

Dzieło zostało ujęte w trzy duże części, odrębne ze względu na dominujący odcień wyrazowy. Część pierwsza – *Inwokacja Brzeźnicka* ma charakter pieśniowy, subtelnie poetycki zarówno w słowie, jak i jego muzycznych opracowaniach. Przywołuje tym samym skojarzenia z najwybitniejszymi przykładami liryki wokalne, jak i Łuciuk tworzy w latach 60. i 70. XX wieku. *Inwokacja Brzeźnicka* to także część najczytelniej osobista:

Brzeźnico,

*Matko miśca tęsknych wspomnień
i snów rzewnych,*

*siewco dobra i mocy duchowej,
wskazaś miśca dzieł z sówem,
wskazaś miśca dźwięku srebrnego,
by rzeźbił stale ducha ludzkiego*

– w tej naznaczonej szlachetnie prostotą inwokacji Łuciuk wyraził wiele ze swego najgłębszego przywiązania i poczucia wdzięczności wobec rodzinnej, matczym ojczyzny. W każdej z części pierwszej – pełnej palety sugestywnych odcieni odmalował urok i siłę oddziaływań, jakie stały się fundamentem niepospolitej osobowości królewskiego kronikarza.

Dziejopisarz Polski to tytuł części środkowej, samej w sobie będącej rodzajem zwiastującej kroniki życia Długosza.

Przeważa tutaj narracja epicka, wielotkowa, sugestywnie przenosząca wyobraźnię słuchacza w kolejne momenty i miejsca życia średniowiecznego historyka. I wreszcie *Epilog* – muzyczne apogeum radosnej podniosłości. To część utrzymana w jednolitym, tanecznym charakterze poloneza – pieczętująca narodowy, patriotyczny wyraz oratorium.

Zaproponowana przez Łuciuka brzmieniowo opiera się na tonalności autorskiej, pozbawionej wyraźnych napięć toniczno-dominantowych. Podstawowym tworzywem są tutaj rozliczne struktury bezpółtonowe. Gwarantują one pełnię harmoniczną plastyczności, z której Łuciuk skorzystał obficie przede wszystkim na gruncie kolorystycznym. W tak zaprojektowanym tonalności naturalnie wpisuje się również cała melodyka kompozycji.

 Filharmonia Częstochowska im. Bronisława Hubermana	11 grudnia 2015	piątek 18.30	sala koncertowa
---	-----------------------	-----------------	--------------------

KONCERT I WYSTAWA Z OKAZJI ŚWIĘTA UCZELNI IN HONOREM DOKTORA HONORIS CAUSA prof. zw. dr. hab. MARIANA KISIELA

JULIUSZ ŁUCIUK
ORATORIUM
AKADEMIA im. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE
Koncert - Instytut Muzyki
Wystawa - Instytut Sztuk Pięknych

JAN
DŁUGOSZ
DZIEJOPISARZ POLSKI
prawykonanie

JAN DŁUGOSZ
kanonik krakowski

2015 ROK JANA DŁUGOSZA

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Częstochowskiej
Chór Instytutu Muzyki AJD
przygotowanie Przemysław Jeziorowski
Chór Filharmonii Częstochowskiej Collegium Cantorum
przygotowanie Janusz Siadlak

Katarzyna Suska
mezzosopran

Dariusz Siedlik
baryton

Jerzy Swoboda
dyrygent

Anna Stachura-Bogusławska - prowadzenie koncertu

71. SEZON ARTYSTYCZNY
Dyrektor - Ireneusz Kozera
Dyrektor artystyczny - Adam Klocek

Bilety do nabycia w Kasie Filharmonii
ul. Wilsona 16, tel. 795 451 438, pn.- pt. 9.00-19.00
oraz on-line na www.filharmonia.com.pl

Sw¹ muzyczn¹ narracjê kompozytor przeprowadzi³ przy użyciu trzech podstawowych œrodków wyrazowych. Na czo³o wysuwa siê poœród nich melodyka, zadziwiaj¹ca bogactwem inwencji. Rozliczne rysunki melodyczne kreœone s¹ w adekwatnych kontekstach brzmieniowych - zawsze idealnie podporz¹dkowanych poetyce danego fragmentu. Potoczysta kantylena pojawia siê w otoczeniu charakterystycznych ujęæ fakturalnych: bezpó³tonowych barwnych plam, b³ysskotliwych girland gamowych czy pionów kwintowo-oktawowych, brzmi¹ cych przejmuj¹ c¹ g³êbi¹ dzwonów.

Odmiernym tworzywem kompozytorskim jest w *Janie D³ugoszu* sonorystyczna impresyjnoœæ. To barwne fragmenty o cechach ilustracyjnoœci, mog¹ce przybieraæ zarówno liryczny, jak i epicki rys wyrazowy. Za pomoc¹ tego œrodka Juliusz Źuciuk przywo³a³ na przyk³ad wraczenia dzieciêcej beztroski i b³ogiej radoœci p³yn¹cej z wiejskiego otoczenia przyrody (we fragmencie *Wspomnienia ³¹k brzeŹnickich*). Podobnie majestat królewskiego orszaku (fragment *Zwyciêski powrót króla*) zosta³ wyobra³ony poprzez sugestywn¹ materiê sonorystyczn¹.

I wreszcie ujęcie trzecie, nasycone ekspresyjn¹ kontemplacyjnoœci¹. To momenty „zatrzymania” biegu formy. Przekierowanie percepcji na konkretny element brzmieniowy – w poetyce przeradzaj¹ce siê w apogeum zadumy (np. partia chóru w *Chor¹ gwianej ksiêdze D³ugosza*).

Osi¹ dzie³a jest rzecz jasna opiew. Partie solowe oraz duety we fragmentach poetyckich maj¹ charakter pieœniowy, znacznie oddalaj¹c siê od dramatycznej konwencji oratoryjnej. Fragmenty epickie z kolei przyjmuj¹ postac³ opowiadaj¹ c¹. Pomimo obecnoœci r³cznorodnej melodyki - jakoenawi¹zuj¹ one do recytatywnoœci. To wraczenie nale³y zapewne przypisaæ szczególnemu wyeksponowaniu treœci tekstu, podawanej w konwencji trzeciosobowej relacji. W ujęciu czysto brzmieniowym - zwraca uwagê r³cznorodnoœæ zabiegów polifonicznych w duetach wokalnych. Nale³ tutaj proste imitacje, ale tak³e wymiennœœæ g³osów, balansowanie miêdzy swobod¹ rytmiczno-kontrapunktyczn¹ a technik¹ nota contra notam, a³ po przeciwstawnoœæ kierunku g³osów, przywo³uj¹ c¹ skojarzenia z wczesnoœredniowieczn¹ technik¹ discantus.

Medium równowa³nym dla solistów jest chór, który w *Janie D³ugoszu* wystêpuje w dwojakiej roli. Czêœciej Źuciuk widzia³ partie chóralne jako wszechstronne wsparcie dla solistów. Chór tworzy w tym przypadku brzmieniow¹ „aureolê”. Wype³nia przestrzeñ harmoniczn¹ i kolorystyczn¹, kreuj¹c pe³ne g³êbi œrodowisko brzmieniowe dla mezzosopranu i barytonu. Niemniej tak³e i g³ówny ciê³ar narracji bywa powierzany chórowi. Momentami antycypuje on partie solowe (np. we fragmencie *Banderia Prutenorum*), jak równie³ „opowiada” w pe³ni samodzielnie (np. kontemplacyjna *Chor¹ gwiana Ksiêga D³ugosza*).

Warto na koniec zwróciæ uwagê na dwa – wybrane spoœród licznych – czysto techniczne znamiona kunsztu

kompozytorskiego w nowym oratorium Źuciuka. Do takich zaliczamy³na swobodn¹ wymiennœœæplanów narracyjnych miêdzy chórem a solistami we fragmencie *Epilogu*, kiedy to chór przejmuj¹ funkcje koncertuj¹ c¹, zaœsolioœci realizuj¹ swobodny kontrapunkt. Prócz tego – Źal by³oby przeoczyæ wiel¹ starannoœæw użyciu perkusji. Rozplanowanie jej partii momentami jawi siê wrêcz jako zupê³nie niezale³na, solowa forma instrumentalna. Dominuje tu wszechstronnie zastosowany wibrafon. Jego rola rozci¹ga siê i zmienia od subtelnie kolorystycznej, poprzez rytmiczn¹, melodyczn¹, harmoniczn¹, ilustracyjn¹, a³ po epizody tchn¹ce dramatyzmem.

Bowiem *Jan D³ugosz – Dziejopisarz Polski* to nie tylko sugestywne œrodki wyrazu, zakomponowane w formê muzycznej opowieœci o wielkim Polaku. To tak³e abstrakcyjna b³ysskotliwoœæ d³wiêkotwórcza. Pe³nia fantazji – zawsze jednak wywa³onej, nigdy nie wynosz¹cej formy dzie³a ponad jego treœæ. To wartoœæ dobrze zreszt¹ znana z wielu wcześniejszych utworów Juliusza Źuciuka. Bohaterowi swojego dzie³a kompozytor z³o³y³ ho³d z tego, co najcenniejsze w jego duchowym, twórczym skarbcu.

opr. Grzegorz Majka

KONCERT MUZYKÓW Z LITWY

Instytut Muzyki AJD oraz Filharmonia Czêstochowska w marcu br. zaprosi³y chêtnych melomanów na kolejny z cyklu Akademickich koncertów kameralnych, który odby³ siê w Czêstochowskiej Filharmonii. Tym razem zaprezentowane zosta³y utwory kompozytorów litewskich, które wykonali pedagodzy Akademii Sztuk Uniwersytetu w K³ajpedzie: Valentina Vadoklienê – sopran, Irena Peiêûrienê – fortepian, Dainora Sugintienê – skrzypce oraz Vytautas Tetenškas, graj¹cy na etnicznym instrumencie litewskim – birbynê.

Wprowadzeniem do koncertu by³ wyk³ad dr hab. Adama Regiewiczza, prof. AJD – dyrektora Instytutu Filologii Polskiej, *Symfonia „Cierpienie niewinnych” Kiko Argüello jako przestrzeñ dialogu miêdzyreligijnego*. Koncertowi towarzyszy³a wystawa prac plastycznych Marcina Wieczorka z Instytutu Sztuk Piêknych AJD, któr¹ obejrzeæ mo³na by³o w holu Filharmonii.

Juliusz Łuciuk (ur. 25 XII 1926 roku) to twórca, którego horyzontom estetycznym w³aciwie brak precedensu w skali współczesnej muzyki polskiej. Gmach swej sztuki wznosi on ju¿ od blisko sze³dziestu lat. I choæ szczeg³oy owej konstrukcji móg³by ju¿ dawno uznaæ za wype³nione, a artystyczne œcie¿ki za trwale wytyczone – Łuciuk mimo to wci³ chce szukaæ nowych. I tym samym stawaa w miejscach, z których przes³anie tw³rcy by³oby widoczne jeszcze lepiej, z optymalnej perspektywy, w coraz lepszym œwietle.

Kompozytor urodzi³ siê w Nowej Brzeñnicy ko³o Radomska, dorasta³ w Czêstochowie, zaœwoje doros³e ¿ycie i pracê tw³rcz¹ zwi³za³ z Krakowem. Z muzyk¹ zaznajomi³ go ojciec, Andrzej Łuciuk, daj¹c rozleg³e i mocne fundamenty pod rozwój tw³rczego talentu. W 1947 Łuciuk rozpocz¹³ studia muzykologiczne na UJ oraz pianistyczne w PWSM w Krakowie, poszerzaj¹c je w 1952 tak¿e o kompozycjê pod kierunkiem Stanis³awa Wiechowicza. Studia kompozytorskie kontynuowa³ w Pary¿u, znakomicie poszerzy³ tak¿e swe muzyczne horyzonty na Wakacyjnych Kursach Muzyki Nowej w Darmstadt.

Droga tw³rcza Juliusza Łuciuka to imponuj¹cy r³norodnoœci¹ ci¹g fascynacji estetycznych, oplataj¹cych mocn¹, od samego pocz¹tku nieprzerwan¹ niêartystycznych i ludzkich idea³ów. Jakie one s¹? Chyba przede wszystkim – no w³acnie... Ludzkie. Bo Łuciuk to wyznawca œwiêtej dla niego symbiozy dwóch cnót: dobra i piêkna. Pierwsza z nich objawia siê w przekazie; misji niesienia radoœci, pocieszenia, spokoju; w potrzebie zajmowania stanowiska wobec momentów wa¿nych dla ludzi. Drugi z filarów tej sztuki – piêkno – przybra³ postacê brzmienia, charakterystycznego i w³asnego, kszta³towanego moc¹ kompozytorskiej intuicji, nieustannie mocuj¹cej siê z kreatywn¹ si³¹ intelektu.

Łuciuk to twórca w szerokim rozumieniu liryczny. Tê predylekcjê do subtelnoœci i poetyckiej zwiêz³oœci wypowiedzi zwiastuj¹ ju¿ najwczeñniejsze kompozycje. Do tego szczególna wr³adliwoœæ kolorystyczna, które to cechy pe³en artystyczny wyraz znalaz³y w kompozycjach z pocz¹tku lat 60., prowadz¹c jednoczeñnie estetykê tw³rcy w obszar awangardy i sonoryzmu. Wtedy te¿ wzbi³ swój pocz¹tek wa¿ny okres eksperymentów z preparowaniem fortepianu, bêd¹cy po czêœci kontynuacj¹ sonorystycznych poszukiwañ. Tw³rczoœæ ta ukaza³a nade wszystko zadziwiaj¹c¹ umiejêtnoœæ zrêcznego kszta³towania sugestywnej narracji muzycznej przy u¿yciu dowolnych, najskromniejszych nawet œrodków.

Druga po³owa lat 60. oraz pierwsza lat 70. zaowoco-

Wiceprezydent Czêstochowy dr Ryszard Stefaniak gratuluje Juliuszowi Łuciukowi

wa³y wielkimi poematami wokalnymi z orkiestr¹, niejako przygotowuj¹cymi okres brzmieniowego bogactwa i rozmachu form scenicznych. PóŹniej nast³ czas g³êbszego spojrzenia w sferê religijnej duchowoœci, a coraz czêstsze czerpanie ze Źród³ chora³u czy neotonalnej harmonii sta³o siê równie naturalnym elementem jêzyka, co wczeñniejsze preparowanie fortepianu – niegdysiejsze œwiadectwo i symbol nowatorstwa.

Wydawaæby siê mog³o, ¿e koncentracja na tw³rczoœci religijnej, w znacznej mierze chóralnej, oraz œwiadomy wybór brzmieniowoœci neoimpresjonistycznej, nie zwiastuje ju¿ istotniejszych przewartoœciowañ tw³rczych. A jednak kompozytor zaprzeczy³ temu domniemaniu, siêgaj¹c w latach 2004-2010 po tekst *Tryptyku rzymskiego* Jana Paw³a II. Odt¹d znacznemu wyeksponowaniu uleg³ walor brzmieniowo-poetyckiej kontemplacji, wnosz¹c ze sob¹ pierwiastek transcendentnej modlitewnoci, a jednoczeñnie nawi¹zuj¹c do estetyki sonoryzmu.

Ostatnie lata przynios³y tymczasem kolejn¹ ewolucjê. Horyzont religijnej przestrzeni wyrazowej przerodzi³ siê w poetykê metafizyczn¹, umiejscawiaj¹c¹ cz³owieka w ca³ej rozci¹g³oœci miêdzy wymow¹ gorzkiej ¿ywej cierpienia a czasoprzestrzennym, boskim bezmiarem kosmosu. W tak ujęte tw³rcze przes³anie wpisuje siê Spe³nienie na trio smyczkowe czy kameralne oratorium *Omaggio a L'Aquila*. Tymczasem kolejne du¿e dzie³o, *Jan D³ugosz – Dziejopisarz Polski*, zosta³o w³acnie ukoñczone i zabrzmia³o po raz pierwszy. Doprawdy trudno wykluczyæ ¿e teraz to oratorium otworzy kolejny, nowy w¹tek na tw³rczej drodze Juliusza Łuciuka.

DZIEŃ OTWARTY

Fot.: arch.

SUKCES MUZYKÓW NA SŁOWACJI

Fot.: arch.

Nowości Wydawnictwa

ROCZNIK POLSKO-UKRAIŃSKI
pod redakcją Kamiliusza Ruchonickiego i Dorety Werhulki

XVII

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК
pod redakcją Kamiliusza Ruchonickiego i Dorety Werhulki

**WIELOWYMIAROWOŚĆ
WSPÓŁCZESNEJ EDUKACJI DZIECKA**

redakcja naukowa
Joanna Juszczyk-Rygallo

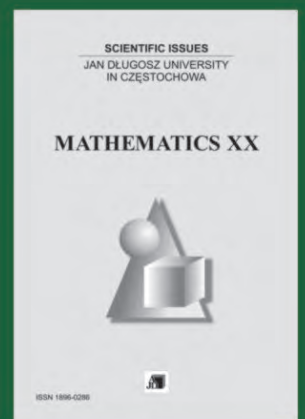
Paweł ZIELIŃSKI

**TAOISTYCZNE,
KONFUCJAŃSKIE
I ZACHODNIE KONCEPCJE
PEDAGOGICZNE**

Arkadiusz PŁOMIŃSKI

**SPORT
w województwie sieradzkim
w latach 1975–1998**

SCIENTIFIC ISSUES
JAN DŁUGOSZ UNIVERSITY
IN CZĘSTOCHOWA

MATHEMATICS XX

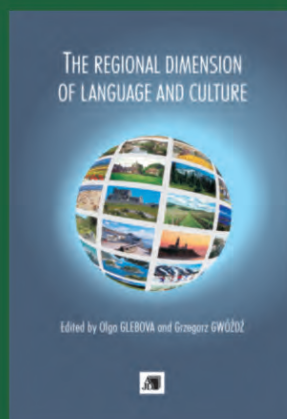
ISSN 1895-6209

PRACE NAUKOWE
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

**KULTURA
FIZYCZNA**

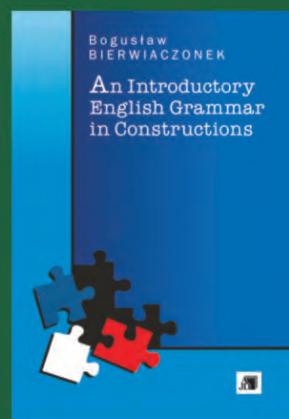
Tom XIV
nr 2

THE REGIONAL DIMENSION
OF LANGUAGE AND CULTURE

Edited by Olga GLEBOVA and Grzegorz GWÓZDZ

Bogusław
BIERWIACZONEK

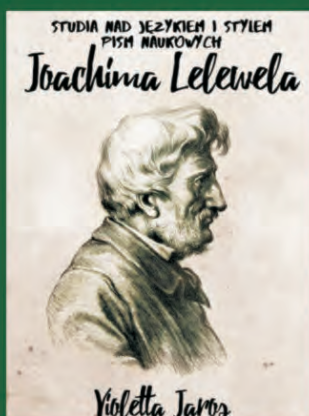
**An Introductory
English Grammar
in Constructions**

Robert Majner Tadeusz Dobicki Andrzej Suciński

W LABIRYNCIE OSKARZEŃ

„Sprawa majora Żychonia” przed Miroskim Sądem Wojennym
w Londynie 1942-1943

STUDIA NAD JĘZYKIEM I STYLEM
PISM NAUKOWYCH

Joachima Lelewela

Violetta Jaros

**KULTURA
MATERIALNA**
w języku, literaturze
i przekładzie
Material culture in language, literature and translation

pod redakcją Grzegorza Gwóźdź

Katarzyna Chmielewska

**Klasztor i jego problemy
w średniowiecznych
śląskich i kłodzkich kronikach
kanoników regularnych**

**Edukacyjna
Analiza
Transakcyjna**

Educational Transactional Analysis

Nr 4